

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання Наглядової ради
АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК»
11.03.2025 № 4

СТРАТЕГІЯ ТА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ
АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК»

Історія документу:

Версія документу, дата версії:	9.00 від 11.03.2025р.
Підрозділ-розробник:	Департамент управління ризиками
Рівень доступу:	Для службового користування

№ версії	№ та дата документу про затвердження
1.00	Протокол Спостережної ради Банку № 10 від 04.06.2015р.
2.00	Протокол Наглядової ради Банку № 6 від 15.03.2019р.
3.00	Протокол Наглядової ради Банку №28 від 13.12.2019р.
4.00	Протокол Наглядової ради Банку №3 від 22.01.2021р.
5.00	Протокол Наглядової ради Банку № 09 від 10.05.2022р.
6.00	Протокол Наглядової ради Банку № 16 від 03.08.2023р
7.00	Протокол Наглядової ради Банку № 1 від 26.01.2024р
8.00	Протокол Наглядової ради Банку № 26 від 21.10.2024р
9.00	Протокол Наглядової ради Банку № 4 від 11.03.2025р

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
1.1. Нормативна основа регулювання	4
1.2. Предмет регулювання	4
1.3. Ціль та основні завдання	4
1.4. Принципи та підходи щодо визначення прийнятного співвідношення дохідності та ризиків	5
1.5. Основні принципи системи управління ризиками	5
1.6. Ризик-культура	6
2. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	7
2.1. Відповідальність та функції Наглядової ради банку щодо управління ризиками	7
2.2. Відповідальність та функції Правління Банку щодо управління ризиками	9
2.3. Функції Департаменту управління ризиками та Головного ризик менеджера	10
2.4. Функції Управління комплаєнс та Головного комплаєнс-менеджера	13
2.5. Профільні комітети	15
2.6. Бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки Банку	15
2.7. Відповідальний працівник Банку та Управління фінансового моніторингу	15
2.8. Розподіл обов'язків за видами ризиків	16
3. КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ	16
4. ЕТАПИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	25
5. МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	27
6. СХИЛЬНІСТЬ ДО РИЗИКУ ТА ЛІМІТИ РИЗИКУ	42
6.1. Декларація схильності до ризиків	42
6.2. Ліміти ризиків	42
6.3. Процедура ескалації порушень ризик- апетитів та лімітів ризиків	43
6.4. Механізм реалізації права вето	43
6.5. Порядок обчислення профілю ризику	44
7. ІНФОРМАЦІЙНА СТРУКТУРА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	45
7.1. Етапи (послідовність) первинної обробки інформації по ризиках	45
7.2. Комплексна інформаційно-аналітична система оцінки та аналізу ризиків	46
7.2.1. Інформаційна база та звітність	47
8. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ БАНКІВСЬКИХ РИЗИКІВ	49
9. ПРІОРИТЕТИ КОМПЛЕКСНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	51
10. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	51
ДОДАТОК № 1 Декларація схильності до ризиків	53
ДОДАТОК № 2 Методика розрахунку агрегованих показників схильності до ризику	72
ДОДАТОК № 3 Програма навчання та підвищення кваліфікації працівників банку з питань управління ризиками	80
ДОДАТОК № 4 Методика виявлення суттєвих ризиків	84

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Нормативна основа регулювання

Стратегія та політика управління ризиками АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК» (далі також - Стратегія) розроблена на підставі:

- Закону України «Про банки і банківську діяльність»;
- «Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах», затвердженого Постановою Правління НБУ № 64 від 11.06.2018р. зі змінами та доповненнями (далі – Положення НБУ № 64);
- «Положення про організацію системи внутрішнього контролю в банках України та банківських групах», затвердженого Постановою Правління НБУ № 88 від 2 липня 2019 р. зі змінами та доповненнями;
- Принципів Базельського комітету з питань банківського нагляду щодо вдосконалення корпоративного управління в банківських установах і Принципів корпоративного управління Організації з економічного співробітництва та розвитку;

Терміни, визначення та поняття, які вживаються в цьому документі, але їх визначення не містяться в останньому, застосовуються в значеннях, визначених діючим законодавством України, нормативно-правовими актами Національного банку України, у тому числі Положенням НБУ № 64, а також внутрішніми документами АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК».

1.2. Предмет регулювання.

Стратегія визначає базові принципи та порядок організації процесу управління ризиками, цілі управління ризиками, перелік суттєвих видів ризиків, що притаманні діяльності Банку.

Стратегія регулює основи системи ризик-менеджменту, спрямованої на виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення всіх видів ризиків, у тому числі їх взаємного впливу, та визначає рівень толерантності АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК» (надалі – «Банк») до ризиків за умов збереження та/або підвищення рівня прибутковості Банку.

Тематичним напрямком даного нормативного документу є «Фінанси та ризики».

Дія Стратегії поширюється на всіх працівників Банку.

1.3. Ціль та основні завдання.

Основною ціллю управління ризиками є створення ефективної та адекватної системи аналізу та управління ризиками для виконання стратегічних і поточних планів Банку із застосуванням відповідних політик, методів та засобів управління.

Система управління ризиками створена з урахуванням розміру, бізнес-моделі, масштабу діяльності, видів, складності операцій Банку та забезпечує виявлення, вимірювання (оцінку), моніторинг, звітування, контроль та пом'якшення всіх суттєвих ризиків Банку з метою визначення Банком величини капіталу, необхідного для покриття всіх суттєвих ризиків, притаманних його діяльності (внутрішнього капіталу).

Система забезпечує надійний процес виявлення, вимірювання (оцінки), моніторингу, звітування, контролю та пом'якшення всіх видів ризику на всіх рівнях, в тому числі з врахуванням взаємозв'язку між різними категоріями ризиків, а також дозволяє вирішувати питання конфлікту завдань між необхідністю отримання доходу та мінімізації ризиків з урахуванням розміру Банку, складності, обсягів, видів, характеру здійснюваних Банком операцій, організаційної структури та профілю ризику Банку, особливостей діяльності Банку.

Аналітична інформація даної системи забезпечує керівництву можливість прийняття рішень та вжиття заходів, спрямованих на мінімізацію, хеджування чи відмову від ризиків, їх страхування, встановлення ризик-апетитів, лімітів, їх величини і безпосереднє прийняття ризиків.

Основні завдання системи управління ризиками є:

- Ризик-Менеджмент є ключовою частиною системи внутрішнього контролю Банку;
- Ризик-Менеджмент супроводжує розвиток Банку та підвищення його вартості;
- Надає швидко, повну та достовірну інформацію про профіль ризику Банку;
- Пропонує висококваліфіковану експертизу щодо управління ризиками для зацікавлених сторін Банку;
- Сприяє прогнозуванню ризиків та позиціонуванню Ризик-Менеджменту як перспективної спостережної вежі;
- Готує Банк до найвищих очікувань регуляторів;
- Оптимізація очікуваного фінансового результату та зниження рівня неочікуваних збитків;
- Оптимізація співвідношення потенційних можливостей і ризиків, розміру капіталу і темпів зростання Банку;
- Встановлення ефективної системи підтримки управлінських рішень з урахуванням ризиків, на які наражається Банк;
- Забезпечення життєздатності Банку в несприятливих умовах та кризових ситуаціях.

1.4. Принципи та підходи щодо визначення прийняттого співвідношення дохідності та ризиків

Принципи формування визначення прийняттого співвідношення дохідності та ризиків:

- прибутковість (прибуток у вигляді курсової різниці та процентів);
- оптимізація співвідношення прибутковості і ліквідності;
- оптимізація співвідношення прибутковості і ризику, виходячи з конкретних пріоритетних цілей формування торгової та/або банківської книги;
- принцип забезпечення реалізації інвестиційної та кредитної політики;
- взаємозв'язок торгової та/або банківської книги зі Стратегією Банку;
- забезпечення відповідності ресурсам;
- забезпечення керованості книг.

Банк прагне оптимізувати співвідношення між ризиком і доходами, максимізуючи дохідність для заданого рівня ризику або мінімізуючи ризик, який необхідно прийняти для забезпечення бажаного рівня дохідності, або уникає ризик, шляхом відмови від здійснення певних операцій або припинення ділових відносин, які наражають Банк на неприйнятний ризик.

Банк застосовує комплексний підхід оцінки ризиковості послуг та продуктів Банку, при цьому використовуються загальні моделі та методи управління щодо кожного притаманного ризику, визначені цією Стратегією.

1.5. Основні принципи системи управління ризиками

1) ефективність - забезпечення об'єктивної оцінки розміру ризиків та повноти заходів щодо управління ризиками з оптимальним використанням фінансових ресурсів, персоналу та інформаційних систем щодо управління ризиками Банку;

2) своєчасність - забезпечення своєчасного (на ранній стадії) виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення всіх видів ризиків на всіх організаційних рівнях;

3) структурованість - чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень з управління ризиками між усіма структурними підрозділами та працівниками Банку, та їх відповідальності згідно з таким розподілом;

4) розмежування обов'язків (відокремлення функції контролю від здійснення операцій Банку) - уникнення ситуації, за якої одна й та сама особа здійснює операції Банку та виконує функції контролю;

5) усебічність та комплексність - охоплення всіх видів діяльності Банку на всіх організаційних рівнях та в усіх його структурних підрозділах, оцінка взаємного впливу ризиків;

6) пропорційність - відповідність системи управління ризиками бізнес-моделі Банку, його системній важливості, а також рівню складності операцій, що здійснюються Банком;

7) незалежність - свобода від обставин, що становлять загрозу для неупередженого виконання Головним ризик-менеджером (CRO), Головним комплаєнс-менеджером (CCO), підрозділами з управління ризиками та комплаєнс Банку своїх функцій;

8) конфіденційність - обмеження доступу до інформації, яка має бути захищеною від несанкціонованого ознайомлення;

9) прозорість - оприлюднення Банком інформації щодо системи управління ризиками та профілю ризику.

Прийнята Банком класифікація (карта ризиків) повинна бути одночасно достатньо повною і не важкою для практичного використання.

1.6. Ризик-культура

Культура управління ризиками - дотримання визначених Банком принципів, правил, норм Банку, спрямованих на обізнаність усіх працівників Банку щодо прийняття ризиків та управління ризиками.

Для цілей забезпечення стійкого й ефективного функціонування всієї системи управління ризиками в Банку застосовуються дії з розвитку ризик-культури, основними завданнями якої є:

1) отримання співробітниками Банку знань і навичок у сфері управління ризиками за допомогою систематичного навчання;

2) правильне використання керівниками і співробітниками інструментів управління ризиками в повсякденній діяльності;

3) формування у співробітників навичок правильного і своєчасного застосування інструментів управління ризиками;

4) обізнаність усіх працівників Банку щодо прийняття ризиків та управління ризиками;

5) дотримання визначених Банком принципів, правил, норм Банку;

6) відкриті і активні комунікації в рамках Банку про цінності і принципи ризик-культури.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Керівники відповідальних підрозділів визначають функції, обов'язки, повноваження та відповідальність осіб у посадових інструкціях, у яких передбачають функціональні обов'язки кожного працівника Банку щодо участі в управлінні ризиками, що включають забезпечення належного звітування щодо управління ризиками.

Суб'єктами системи управління ризиками Банку є:

- 1) Наглядова рада Банку;
- 2) Правління Банку;
- 3) Кредитний комітет Правління Банку;
- 4) Комітет Правління Банку з управління активами та пасивами;
- 5) Комітет Правління Банку по управлінню операційними ризиками;
- 6) Інші колегіальні органи Банку;
- 7) Підрозділ внутрішнього аудиту;
- 8) Головний ризик-менеджер (CRO) та підрозділ з управління ризиками;
- 9) Головний комплаєнс-менеджер (CCO) та підрозділ комплаєнс;
- 10) Відповідальний працівник Банку та підрозділ фінансового моніторингу;
- 11) Бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки (перша лінія захисту).

Наглядова рада та Правління Банку мають право створювати інші комітети та делегувати їм частину своїх функцій з управління ризиками. Наглядова рада Банку залишається відповідальною за загальне управління ризиками та забезпечує контроль за виконанням делегованих нею функцій.

Наглядова рада та Правління Банку створюють організаційну структуру Банку, яка ґрунтується на розподілі обов'язків між підрозділами Банку із застосуванням моделі **трьох ліній захисту**:

1) **перша лінія** - на рівні бізнес-підрозділів Банку, включаючи трейдінг-деск (за наявності), та підрозділів підтримки діяльності Банку. Ці підрозділи приймають ризики та несуть відповідальність за них, здійснюють поточне управління ризиками і подають звіти щодо поточного управління такими ризиками;

2) **друга лінія** - на рівні підрозділу з управління ризиками та підрозділу комплаєнс. Відповідальний працівник Банку та підрозділ фінансового моніторингу здійснюють управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (надалі ВК/ФТ);

3) **третя лінія** - на рівні підрозділу внутрішнього аудиту щодо перевірки та оцінки ефективності функціонування системи управління ризиками.

2.1. Відповідальність та функції Наглядової ради Банку щодо управління ризиками:

Наглядова рада Банку несе повну відповідальність за створення комплексної, адекватної та ефективної системи управління ризиками, на які наражається Банк у своїй діяльності. Для забезпечення належного управління ризиками Наглядова рада Банку повинна:

1) визначати та контролювати дотримання корпоративних цінностей Банку, які базуються на здійсненні бізнесу на законних та етичних принципах, та постійно підтримувати високу культуру управління ризиками;

2) приділяти достатню кількість часу, зусиль і ресурсів для участі в управлінні ризиками Банку та контролю за комплексністю, адекватністю та ефективністю системи управління ризиками;

3) створити та підтримувати на належному рівні організаційну структуру, інформаційну систему щодо управління ризиками та внутрішній контроль, що забезпечують ефективне управління ризиками;

4) забезпечувати, щоб політика винагороди в Банку відповідала та сприяла ефективному управлінню ризиками, не стимулюючи прийняття надмірного рівня ризику;

5) установлювати випадки накладення заборони (вето) Головним ризик-менеджером (CRO), Головним комплаєнс-менеджером (CCO) Банку на рішення Правління Банку, комітетів / колегіальних органів Правління Банку;

6) сприяти створенню регулярних та прозорих механізмів комунікації в Банку, а також запобігати виникненню конфліктів інтересів в Банку.

Наглядова рада Банку для реалізації своїх завдань виконує такі функції:

1) забезпечує функціонування та контроль за ефективністю системи управління ризиками;

2) затверджує внутрішньобанківські документи з питань управління ризиками перелік яких визначено в додатку 2 до Положення НБУ 64 та здійснює контроль за їх упровадженням, дотриманням та своєчасним оновленням (актуалізацією);

3) затверджує перелік лімітів (обмежень) щодо кожного виду ризику та процедуру ескалації порушень лімітів ризиків;

4) ухвалює рішення щодо запровадження значних змін у діяльності Банку;

5) затверджує фінансове забезпечення (бюджет) підрозділів з управління ризиками, комплаєнс, установлює розмір винагороди Головному ризик-менеджеру (CRO), Головному комплаєнс-менеджеру (CCO) Банку та здійснює контроль за їх виконанням/дотриманням;

7) затверджує план відновлення діяльності (Recovery Plan) Банку та забезпечує виконання функцій щодо відновлення діяльності Банку;

8) затверджує призначення та звільнення Головного ризик-менеджера (CRO) та Головного комплаєнс-менеджера (CCO) Банку;

9) визначає характер, формат та обсяги інформації про ризики, розглядає управлінську звітність про ризики та, якщо профіль ризику Банку не відповідає затвердженому ризик-апетиту невідкладно приймає рішення щодо застосування адекватних заходів для пом'якшення ризиків;

10) уживає заходів щодо запобігання конфліктам інтересів у Банку, сприяє їх врегулюванню та повідомляє Національний банк України про конфлікти інтересів, що виникають у Банку.

Наглядова рада Банку створює постійно діючі підрозділи з управління ризиками та комплаєнс Банку, і забезпечує незалежне виконання функцій з управління ризиками шляхом:

1) підпорядкування підрозділу з управління ризиками Головному ризик-менеджеру (CRO) Банку, Головного ризик-менеджера (CRO) Банку – Наглядовій раді Банку, підпорядкування підрозділу комплаєнс Головному комплаєнс-менеджеру (CCO) Банку, Головного комплаєнс-менеджера (CCO) Банку - Наглядовій раді Банку;

2) звітування Головного ризик-менеджера (CRO) та Головного комплаєнс-менеджера (CCO) Банку перед Наглядовою радою Банку;

3) надання Головному ризик-менеджеру (CRO) / підрозділу з управління ризиками Банку, Головному комплаєнс-менеджеру (CCO) / підрозділу комплаєнс Банку прямої та необмеженої можливості обговорення питань щодо ризиків безпосередньо з Наглядовою радою Банку без необхідності (обов'язку) інформування про це членів Правління Банку;

4) організаційного та функціонального відокремлення Головного ризик-менеджера (CRO) / підрозділу з управління ризиками та Головного комплаєнс-менеджера (CCO) / підрозділу комплаєнс Банку від підрозділів (керівників підрозділів) першої та третьої ліній захисту;

5) забезпечення достатньої чисельності працівників цих підрозділів і рівня їх кваліфікації для досягнення цілей і завдань, поставлених перед ними;

6) урахування в бюджеті Банку достатнього розміру фінансового забезпечення/винагороди Головного ризик-менеджера (CRO) / працівників підрозділу з управління ризиками та Головного комплаєнс-менеджера (CCO) / працівників підрозділу комплаєнс Банку. Винагорода Головного ризик-менеджера (CRO), Головного комплаєнс-менеджера (CCO) та працівників цих підрозділів не повинна залежати від результатів роботи бізнес-підрозділів, які є об'єктом їх контролю, та має сприяти комплектуванню цих підрозділів кваліфікованими працівниками відповідного профілю. Змінна частина винагороди Головного ризик-менеджера (CRO), Головного комплаєнс-менеджера (CCO) та працівників цих підрозділів має переважно базуватися на досягнутих результатах їх діяльності;

7) гарантування доступу Головного ризик-менеджера (CRO) / працівників підрозділу з управління ризиками та Головного комплаєнс-менеджера (CCO) / працівників підрозділу комплаєнс до інформації, необхідної для їх ефективної роботи. Керівники та персонал Банку мають сприяти в наданні такої інформації;

8) недопущення Головного ризик-менеджера (CRO) / працівників підрозділу з управління ризиками та Головного комплаєнс-менеджера (CCO) / працівників підрозділу комплаєнс до здійснення функцій контролю за тими операціями, за які вони раніше безпосередньо несли відповідальність або стосовно яких раніше ухвалювали рішення на першій лінії захисту, з метою запобігання конфлікту інтересів.

2.2. Відповідальність та функції Правління Банку щодо управління ризиками

Правління Банку забезпечує виконання завдань, рішень Наглядової ради Банку щодо впровадження системи управління ризиками, включаючи стратегію та політику управління ризиками, культуру управління ризиками, процедури, методи та інші заходи ефективного управління ризиками. Правління Банку визнає та виконує вимоги щодо незалежного виконання обов'язків Головним ризик-менеджером (CRO), Головним комплаєнс-

менеджером (ССО), підрозділами з управління ризиками і комплаєнс, і не втручається у виконання ними своїх обов'язків.

Правління Банку для реалізації своїх завдань виконує такі функції щодо управління ризиками:

- 1) забезпечує розроблення та затверджує окремі внутрішньобанківські документи згідно з додатком 2 Положення НБУ № 64;
- 2) забезпечує підготовку та надання Наглядовій раді Банку управлінської звітності про ризики, на які наражається Банк, яка включає інформацію щодо нових видів продуктів чи значних змін у діяльності Банку;
- 3) забезпечує підготовку та надання Наглядовій раді Банку пропозицій щодо необхідності внесення змін до стратегії та політики управління ризиками;
- 4) забезпечує контроль за доведенням до відома відповідних структурних підрозділів і працівників Банку інформації про внесені зміни до стратегії та політики управління ризиками, інших внутрішньобанківських документів з питань управління ризиками;
- 5) розробляє заходи щодо оперативного усунення недоліків у функціонуванні системи управління ризиками, виконання рекомендацій та зауважень за результатами оцінки ризиків, перевірок підрозділу внутрішнього аудиту, зовнішніх аудиторів і наглядових органів;
- 6) затверджує значення лімітів щодо кожного виду ризиків згідно з визначеним Наглядовою радою Банку переліком лімітів (обмежень) або делегує цю функцію КУАП (комітету по управлінню активами та пасивами) Правління Банку, контролює значення лімітів кредитного ризику, визначених Наглядовою радою Банку.
- 7) забезпечує адміністративну підтримку виконання Головним ризик-менеджером (CRO), Головним комплаєнс-менеджером (ССО), підрозділами управління ризиками та комплаєнс покладених на них функцій (забезпечує організацію їх робочого процесу, видає розпорядчі документи для реалізації рішень Наглядової ради Банку).

2.3. Функції підрозділу управління ризиками та Головного ризик-менеджера (CRO).

Підрозділ з управління ризиками з метою забезпечення ефективності функціонування системи управління ризиками виконує такі функції з управління ризиками:

- 1) забезпечує своєчасне виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, пом'якшення та звітування щодо суттєвих ризиків;
- 2) бере участь у розробленні стратегії управління проблемними активами й оперативного плану та здійснює моніторинг за їх реалізацією;
- 3) забезпечує моніторинг та попередження порушень показників ризик-апетиту та лімітів ризику, контролює наближення показників ризиків до ризик-апетиту та лімітів ризику та ініціює вжиття заходів для попередження їх порушень;
- 4) готує звіти щодо ризиків;
- 5) здійснює постійний аналіз ризиків, на які наражається Банк під час своєї діяльності, з метою підготовки пропозицій з прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо пом'якшення ризиків;
- 6) здійснює контроль за оцінкою, а саме здійснення контролю за заміною (ротацією) оцінювача після двох послідовних оцінок ним одного і того самого майна; здійснення на регулярній основі верифікації вартості майна; здійснення бек-тестування вартості майна (порівняння вартості кожного проданого майна з вартістю його останньої оцінки після кожного такого продажу).

7) розробляє та підтримує в актуальному стані методики, інструменти та моделі, що використовуються Банком для аналізу впливу різних факторів ризиків на фінансовий стан, капітал та ліквідність Банку;

8) здійснює оцінку кредитного ризику;

9) здійснює стрес-тестування;

10) обчислює профіль ризику Банку;

11) готує висновки щодо ризиків, які притаманні новим продуктам та значним змінам у діяльності Банку, до моменту їх впровадження для прийняття управлінських рішень;

12) готує висновки щодо ризиків, які притаманні як новим кредитам, так і змінам за діючими кредитами, для прийняття управлінських рішень щодо надання нових кредитів чи внесення змін до діючих кредитних договорів;

13) розробляє, впроваджує та здійснює моніторинг системи раннього реагування;

14) готує висновки для прийняття управлінських рішень щодо врегулювання заборгованості боржників/контрагентів;

15) розробляє, бере участь у розробленні внутрішньобанківських документів згідно з додатком 2 до Положення НБУ № 64.

Підрозділ з управління ризиками здійснює контроль за дотриманням лімітів ризиків. Підрозділ з управління ризиками / Головний ризик-менеджер (CRO) у порядку, визначеному внутрішніми процедурами Банку щодо ескалації порушень лімітів ризиків, не пізніше наступного робочого дня після виявлення порушення ліміту ризику, крім порушення ліміту, викликаного зміною курсів валют, та яке не перевищує 5% від встановленого ліміту, інформує Наглядову раду Банку, Комітет з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його створення), Правління Банку та його комітети в межах їх компетенції щодо такого порушення. Підрозділ з управління ризиками / Головний ризик-менеджер (CRO) Банку у строки та в порядку, визначеному внутрішніми процедурами Банку щодо ескалації порушень лімітів ризиків, надає Наглядовій раді Банку, Комітету з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його створення), Правлінню Банку та його комітетам інформацію про причини порушення лімітів та пропозиції щодо заходів для усунення порушення лімітів.

Головний ризик-менеджер (CRO) несе відповідальність за виконання функцій підрозділом з управління ризиками. Головний ризик-менеджер (CRO) виконує такі функції:

1) подає звіти щодо ризиків Наглядовій раді Банку, Комітету з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його наявності) та Правлінню Банку;

2) інформує Наглядову раду Банку, Комітет з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його наявності), Правління Банку про надмірні ризики, на які може наражатись Банк;

3) забезпечує координацію роботи з питань управління ризиками між структурними підрозділами Банку;

4) надає пропозиції Наглядовій раді Банку та Правлінню Банку щодо необхідних заходів для пом'якшення впливу ризиків (у розрізі кожного виду) на фінансовий стан, капітал та ліквідність Банку, уключаючи ініціювання встановлення лімітів ризиків та/або перегляду їх значень;

5) розробляє, бере участь у розробленні внутрішньобанківських документів згідно з додатком 2 до Положення НБУ № 64.

Головний ризик-менеджер (CRO) Банку забезпечує належну обізнаність Наглядової ради Банку, Комітету з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його створення) щодо сильних та слабких місць моделей та інструментів оцінки ризиків, припущень та обмежень, притаманних моделям, з метою їх урахування під час розгляду результатів оцінки ризиків та прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень.

Головний ризик-менеджер (CRO) Банку забезпечує своєчасне доведення до Наглядової ради Банку, Комітету з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його наявності) та Правління Банку висновків про результати стрес-тестування, які обов'язково мають містити оцінку впливу можливої реалізації стрес-сценаріїв на діяльність Банку для розроблення та вжиття заходів щодо зменшення впливу потенційних ризиків та уникнення/мінімізації фінансових втрат.

Головний ризик-менеджер (CRO) Банку забезпечує належну обізнаність Наглядової ради Банку, Комітету з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його наявності) щодо сильних та слабких місць методів та стрес-сценаріїв, що використовуються під час здійснення стрес-тестування, з метою їх врахування під час розгляду його результатів та прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень.

Головний ризик-менеджер (CRO) Банку подає Наглядовій раді Банку та Комітету з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його створення) управлінську звітність щодо кредитного ризику не рідше одного разу на квартал, Правлінню Банку та Кредитному комітету Правління Банку - не рідше одного разу на місяць. Головний ризик-менеджер (CRO) / підрозділ з управління ризиками не пізніше наступного робочого дня після виявлення кредитного ризику інформує Наглядову раду Банку, Комітет з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його створення), Правління Банку та Кредитний комітет Правління Банку про значне підвищення кредитного ризику (наближення фактичних показників кредитного ризику до встановлених значень лімітів або порушення лімітів). Інформація про причини таких порушень та пропозиції щодо заходів для усунення порушень надаються з урахуванням вимог пункту 93 глави 12 розділу I Положення НБУ 64.

Головний ризик-менеджер (CRO) Банку подає Наглядовій раді Банку та Комітету з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його створення) управлінську звітність щодо ризику ліквідності не рідше одного разу на квартал, Правлінню Банку та Комітету з управління активами і пасивами Правління Банку - не рідше одного разу на місяць.

Головний ризик-менеджер (CRO) / підрозділ з управління ризиками не пізніше наступного робочого дня інформує Наглядову раду Банку, Комітет з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його створення), Правління Банку та Комітет з управління активами і пасивами Правління Банку про факти значного погіршення ліквідності Банку та порушення лімітів ліквідності. Інформація про причини порушення та пропозиції щодо заходів для усунення порушення надаються з урахуванням вимог пункту 93 глави 12 розділу I Положення НБУ 64.

Головний ризик-менеджер (CRO) подає звіти щодо оцінки ринкового ризику Наглядовій раді Банку, Комітету з управління ризиками Наглядової ради Банку не рідше одного разу на квартал, Правлінню Банку та Комітету з управління активами і пасивами Правління Банку - не рідше одного разу на місяць.

Головний ризик-менеджер (CRO) / підрозділ з управління ризиками в разі значного підвищення ринкового ризику (наближення фактичних показників ринкового ризику до встановлених значень лімітів або порушення / потенційного порушення лімітів) не пізніше наступного робочого дня інформує про це Наглядову раду Банку, Комітет з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його створення), Правління Банку та Комітет з управління активами і пасивами Правління Банку. Інформація про причини таких порушень

та пропозиції щодо заходів для усунення порушень надаються з урахуванням вимог пункту 93 глави 12 розділу I Положення НБУ 64.

Головний ризик-менеджер (CRO) / підрозділ з управління ризиками Банку не пізніше наступного робочого дня з дня отримання ним повідомлення доводить до Наглядової ради Банку та Правління Банку інформацію про значну подію операційного ризику.

Головний ризик-менеджер (CRO) подає звіти щодо операційного ризику Наглядовій раді Банку, Комітету з управління ризиками Наглядової ради Банку, Комітету з управління операційним ризиком Правління Банку (у разі його створення) та Правлінню Банку не рідше одного разу на квартал.

Головний ризик-менеджер (CRO) / підрозділ з управління ризиками Банку не пізніше наступного робочого дня після виявлення ризику інформує Наглядову раду Банку, Комітет з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його створення), Правління Банку, Комітет з управління операційним ризиком Правління Банку (у разі його наявності) про значне підвищення операційних ризиків з метою прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень.

Головний ризик-менеджер (CRO) Банку має право виконувати інші функції додатково до визначених у пункті 37 2 глави 7 розділу I Положення НБУ № 64 та які не суперечать вимогам зазначеного Положення.

Головний ризик-менеджер (CRO) має право бути присутнім на засіданнях Правління Банку, комітетів та інших колегіальних органів, утворених Правлінням Банку, та накладати заборону (вето) на рішення цих органів, якщо реалізація таких рішень призведе до порушення встановленого ризик-апетиту та/або затверджених лімітів ризику, а також в інших випадках, установлених Наглядовою радою Банку, та невідкладно інформує Наглядову раду Банку або Комітет з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його створення) про такі рішення.

2.4. Функції підрозділу комплаєнс та Головного комплаєнс-менеджера (ССО):

Підрозділ комплаєнс з метою забезпечення ефективності функціонування системи управління ризиками виконує такі функції з управління комплаєнс-ризиком:

1) забезпечує організацію контролю за дотриманням Банком норм законодавства, внутрішньобанківських документів та відповідних стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк;

2) забезпечує моніторинг змін у законодавстві та відповідних стандартах професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк, та здійснює оцінку впливу таких змін на процеси та процедури, запроваджені в Банку, а також забезпечує контроль за імплементацією відповідних змін у внутрішньобанківські документи;

3) забезпечує контроль за комплаєнс-ризиком, що виникає у взаємовідносинах Банку з клієнтами та контрагентами, з метою запобігання участі та/або використання Банку в незаконних операціях;

4) забезпечує управління ризиками, пов'язаними з конфліктом інтересів, що можуть виникати на всіх рівнях організаційної структури Банку, прозорість реалізації процесів Банку та в разі виявлення будь-яких фактів, що свідчать про наявність конфлікту інтересів у Банку, інформує Головного комплаєнс-менеджера (ССО) Банку;

5) забезпечує організацію контролю за дотриманням Банком норм щодо своєчасності та достовірності фінансової та статистичної звітності;

6) здійснює на регулярній основі контроль за відсутністю конфлікту інтересів між керівниками Банку та суб'єктом оціночної діяльності;

7) забезпечує організацію контролю за захистом персональних даних відповідно до законодавства України;

8) надає роз'яснення, консультації керівникам Банку на їх запити з питань контролю за дотриманням Банком законодавства України та відповідних стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк;

9) забезпечує проведення навчання та обізнаність працівників Банку щодо дотримання норм законодавства, відповідних стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк, культури управління ризиками, ураховуючи Кодекс поведінки (етики) Банку;

10) забезпечує функціонування системи управління ризиками шляхом здійснення своєчасного виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування і надання рекомендацій щодо пом'якшення комплаєнс-ризиків;

11) забезпечує організацію контролю за відповідністю процесів щодо управління проблемними активами законодавству України та внутрішньобанківським документам;

12) забезпечує контроль за дотриманням Банком норм щодо визначення переліку пов'язаних з Банком осіб для забезпечення цілісності та повноти процесу ідентифікації пов'язаних з Банком осіб і контролю за операціями з ними;

13) готує висновки щодо комплаєнс-ризиків, який притаманний новим продуктам та значним змінам у діяльності Банку, до моменту їх упровадження для прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень;

14) готує висновки стосовно комплаєнс-ризиків для ухвалення кредитних рішень щодо кредитів пов'язаним із Банком особам;

15) здійснює контроль за відповідністю системи компенсацій та відшкодування, що запроваджена в Банку, а також процедур притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників Банку, вимогам законодавства України;

16) готує звіти щодо комплаєнс-ризиків;

17) обчислює профіль комплаєнс-ризиків;

18) розробляє, бере участь у розробленні внутрішньобанківських документів згідно з додатком 2 Положення НБУ № 64 та контролює їх дотримання;

19) бере участь у дослідженні подій внутрішнього та зовнішнього шахрайства.

Працівники підрозділу комплаєнс несуть відповідальність за неналежне виконання, неякісне чи несвоєчасне виконання своїх функцій та обов'язків визначених чинним законодавством України, Положенням про Управління та посадовими інструкціями, внутрішніми документами Банку виконання яких входить до їх компетенції, якщо це сталося з їх вини.

Головний комплаєнс-менеджер (ССО) несе відповідальність за виконання підрозділом комплаєнс покладених на цей підрозділ функцій. Головний комплаєнс-менеджер (ССО) Банку виконує такі функції:

1) подає звіти щодо комплаєнс-ризиків Наглядовій раді Банку, Комітету з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його створення) та Правлінню Банку не рідше одного разу на квартал або частіше у випадках, установлених законодавством України;

2) забезпечує координацію роботи з питань управління комплаєнс-ризиком між структурними підрозділами Банку;

3) інформує Наглядову раду Банку, Комітет з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі створення), Правління Банку про надмірні ризики, на які може наражатися Банк;

4) повідомляє Національний банк України про підтверджені факти неприйнятної поведінки в Банку / порушення в діяльності Банку та конфлікти інтересів, що виникли в Банку, якщо Наглядовою радою Банку не були застосовані заходи, що забезпечили їх усунення. Інформація про підтверджені факти неприйнятної поведінки в Банку / порушення в діяльності Банку та про конфлікти інтересів, що виникли в Банку, надається структурному підрозділу Національного банку України, що здійснює безвиїзний нагляд за банками;

5) забезпечує розроблення, бере участь у розробленні внутрішньобанківських документів згідно з додатком 2 до Положення НБУ № 64.

Головний комплаєнс-менеджер (ССО) Банку має право виконувати інші функції додатково до визначених у пункті 40 2 глави 8 розділу I Положення НБУ № 64, та які не суперечать вимогам зазначеного Положення.

Банком покладено на Головного комплаєнс-менеджера (ССО) Банку функції Відповідального працівника Банку за проведення фінансового моніторингу з дотриманням вимог пункту 32 глави 4 розділу I Положення НБУ 64.

Головний комплаєнс-менеджер (ССО) Банку несе відповідальність за діяльність підрозділу комплаєнс, має право бути присутнім на засіданнях Правління Банку, комітетів та інших колегіальних органів, утворених Правлінням Банку, і накладати заборону (вето) на рішення цих органів, якщо реалізація таких рішень призведе до порушення вимог законодавства, відповідних стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк, конфлікту інтересів, а також в інших випадках, установлених Наглядовою радою Банку, та невідкладно інформує Наглядову раду Банку та/або Комітет з управління ризиками Наглядової ради Банку (у разі його створення) про такі рішення.

2.5. Профільні комітети

Наглядова рада Банку має право створювати комітети з числа її членів для попереднього вивчення і підготовки до розгляду на засіданні Наглядової ради Банку питань, що належать до її компетенції. Наглядова рада Банку залишається відповідальною за загальне управління ризиками та забезпечує контроль за виконанням комітетами їх функцій.

Правління Банку має право створювати комітети Банку, делегувавши їм частину своїх функцій з управління ризиками. У цьому разі Правління Банку залишається відповідальним за виконання делегованих ним функцій.

Комітети забезпечують управління ризиками (прийняття рішень) в межах повноважень, які надаються Наглядовою радою або Правлінням Банку в залежності від мети створення комітету та делегування функцій.

Комітети здійснюють свою діяльність на підставі положення або іншого документа, у якому зазначаються їх обов'язки, сфера діяльності та робочі процедури. Такі процедури включають подання комітетами звітів про свою діяльність Наглядовій раді/Правлінню Банку залежно від підпорядкування.

Комітети повинні складати протоколи або інші документи щодо проведених засідань, у яких зазначати порядок денний засідань, стислий огляд розглянутих питань, надані рекомендації, прийняті рішення з результатами поіменного голосування та особливими думками (за наявності).

2.6. Бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки Банку

Здійснюють свою діяльність та прийняття ризиків в межах доведених лімітів, встановлених процедур і регламентів проведення операцій, затверджених профільними комітетами, Правлінням та Наглядовою радою Банку.

2.7. Відповідальний працівник Банку та підрозділ фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник Банку та підрозділ фінансового моніторингу забезпечують належне управління ризиками відмивання коштів/фінансування тероризму (далі - ВК/ФТ) ґрунтуючись на вимогах чинного законодавства, роз'ясненнях Національного банку України, внутрішніх документах Банку та Політики АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК» з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі також - ПВК/ФТ), яка визначає загальні принципи Банку щодо дотримання вимог законодавства України з питань фінансового моніторингу, визначає загальні вимоги до побудови та функціонування внутрішньобанківської системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, основні вимоги управління ризиками, функціонування внутрішнього контролю, ризик-апетиту у сфері ПВК/ФТ, інше.

2.8. Розподіл обов'язків за видами ризиків

3. КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ

Відповідно до існуючої практики Банком може прийматись в Декларації схильності до ризиків наступна класифікація ризиків, яка представлена наступною картою ризиків, в тому числі суттєвих, що є притаманними для діяльності Банку:

Клас ризиків	Категорія ризиків	Підкатегорія
ФІНАНСОВІ РИЗИКИ		
КРЕДИТНІ РИЗИКИ	Індивідуальний ризик	Ризик позичальника
		Ризик емітента
		Ризик кореспондента
		Ризик дебітора
	Портфельний ризик	
	Ризик країни	
	Трансферний ризик	Ризик розрахункових систем
Ризик неотримання зустрічного платежу/ поставки		
РИЗИК ЛІКВІДНОСТІ		Ризик ліквідності ринку
		Ризик ліквідності фінансування
		Ризик надлишкової ліквідності
		Ризик концентрації пасивів
ПРОЦЕНТНИЙ РИЗИК БАНКІВСЬКОЇ КНИГИ		Ризик розривів
		Базисний ризик
		Ризик опціонності (несуттєвий)
РИНКОВИЙ РИЗИК		Ризик дефолту (несуттєвий)
		Процентний ризик торгової книги (відсутній)
		Ризик кредитного спреду(несуттєвий)
		Фондовий ризик (несуттєвий)

		Валютний ризик
		Товарний ризик (відсутній)
		Ризик волатильності (несуттєвий)
ІНШІ		
ІНШІ	Операційний ризик	Модельний ризик
		Юридичний ризик
		Ризик інформаційної безпеки, включає кіберризик
		Ризик інформаційно-комунікаційних технологій (ризик ICT)
	Комплаєнс ризик	
	Репутаційний ризик	
	Стратегічний ризик	Ризик платоспроможності
		Ризик втрати конкурентоспроможності
		Інвестиційний ризик
		Інноваційний ризик
	Інтегрований ризик та ризик достатності капіталу	
	Ризик ВК/ФТ	
	ESG-ризика	Екологічні, соціальні та управлінські

Перелік операцій, що генерують ці ризики, обмежений діючою ліцензією Банку та політиками Банку.

Суттєвий ризик	Види операцій, які генерують ризик
кредитний ризик	операції, що обліковуються Банком за активними балансовими або позабалансовими рахунками Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року № 89. До таких операцій належать усі види кредитних операцій, операції з розміщення коштів на кореспондентських рахунках в інших банках, операції з придбання цінних паперів, дебіторська заборгованість, у тому числі дебіторська заборгованість за господарською діяльністю, інші активні банківські операції, уключаючи нараховані за всіма цими операціями доходи
ризик ліквідності	операції, що призводять до зміни ліквідної позиції Банку, в т.ч. залучення і розміщення грошових вкладів та кредитів; здійснення розрахунків за дорученням клієнтів та їх касове обслуговування; операції з цінними паперами та валютою/банківськими металами від свого імені тощо
процентний ризик банківської книги	операції з процентними активами та зобов'язаннями Банку у складі банківської книги
ринковий ризик	операції, що впливають на розмір відкритої валютної позиції Банку
операційні ризики	всі операції Банку
ризик ВК/ФТ	всі операції Банку
комплаєнс-ризик	всі операції Банку

Банк уключає до торгової книги всі інструменти (фінансові інструменти, інструменти в іноземних валютах та інструменти в товарах), які обліковуються за балансовими і позабалансовими рахунками та відповідають вимогам до інструментів торгової книги, установленим у розділі V Положення НБУ 64.

Оскільки в Банку зовсім відсутні інструменти в торговій книзі, такі ризики є несуттєвими та не оцінюються Банком, а саме:

- ризик дефолту інструментів, що міститься в торговій книзі Банку;
- процентний ризик торгової книги;
- ризик кредитного спреду;
- фондовий та товарний ризики інструментів, що утримуються в торговій книзі Банку.

Банк оцінює ризик волатильності, якщо в його балансі сума вартостей опціонів, включаючи вбудовані опціони в інші фінансові інструменти, базовими змінними для яких є ринкові ціни акцій або товарів, процентні ставки, ринкові індекси або валютні курси без урахування знаку позиції, перевищує 1 % регулятивного капіталу Банку.

Банк оцінює ризик волатильності, валютний та товарний ризики за інструментами, що містяться у торговій (в разі наявності) і в банківській книгах.

Кредитний ризик

Кредитний ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом узятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору.

Кредитний ризик поділяється на:

- індивідуальний;
- портфельний;
- ризик країни;
- трансфертний.

Індивідуальний. Джерелом індивідуального кредитного ризику виступає окремий, конкретний контрагент Банку – позичальник, боржник, емітент цінних паперів. Оцінка індивідуального кредитного ризику передбачає оцінку кредитоспроможності такого окремого контрагента, тобто його індивідуальну спроможність своєчасно та в повному обсязі розрахуватися за прийнятими зобов'язаннями.

Портфельний кредитний ризик. Проявляється у зменшенні вартості активів Банку (інший, аніж внаслідок зміни ринкової процентної ставки). Джерелом портфельного кредитного ризику виступає сукупна заборгованість Банку за операціями, яким притаманний кредитний ризик – кредитний портфель, портфель цінних паперів, портфель дебіторської заборгованості тощо. Оцінка портфельного кредитного ризику передбачає визначення диверсифікації активів Банку. Ризик концентрації активів. Під концентрацією розуміють відсоток активів, що належать одному контрагенту (групі пов'язаних контрагентів), однорідне забезпечення (застава) з подібними характеристиками за наданими Банком активами.

Ризик країни. Імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання доходів унаслідок впливу на діяльність боржника-контрагента несприятливих умов в економічній, соціальній, політичній сферах іншої країни. Міжнародному кредитуванню, крім кредитного ризику, притаманний ризик країни, який

виникає через особливості економіки, соціального ладу та політичного устрою країни позичальника. Ризик країни особливо помітний при кредитуванні іноземних урядів або їхніх установ, оскільки таке кредитування зазвичай незабезпечене. Проте цей ризик повинен завжди враховуватися у кредитній та інвестиційній діяльності – не має значення, в якому секторі - державному чи приватному.

Трансфертний. Імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок того, що у Банку або його боржників/контрагентів, які є нерезидентами, немає можливості отримання іноземної валюти за кордоном та/або перерахування її в Україну.

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності. Імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неспроможності Банку забезпечувати фінансування зростання активів та/або виконання своїх зобов'язань у належні строки. Ризик надлишкової ліквідності – це ризик втрати прибутків Банку через надлишок високоліквідних, але недоходних активів. Ризик ліквідності поділяється на:

- ризик ліквідності ринку;
- ризик ліквідності фінансування;
- ризик надлишкової ліквідності;
- ризик концентрації пасивів.

Ризик ліквідності ринку. Ризик для надходжень та капіталу через нездатність Банку швидко закрити розриви своїх позицій за поточними ринковими ставками, не зазнавши при цьому неприйнятних змін.

Ризик ліквідності фінансування. Виникає через нездатність управляти незапланованими відтоками коштів, змінами джерел фінансування та/або виконувати позабалансові зобов'язання.

Ризик надлишкової ліквідності. Проявляється у надмірних залишках високоліквідних активів у т. ч. - в касі. Призводить до неефективного використання коштів та зменшення дохідності.

Ризик концентрації пасивів. Ризик фінансових втрат внаслідок надмірної концентрації за ознакою регіонів, галузей, продуктів, контрагентів, групи пов'язаних контрагентів.

Процентний ризик

Процентний ризик банківської книги (IRRBB) . Імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливих змін процентних ставок. Основними типами ризику зміни процентної ставки, на які зазвичай наражається Банк, є:

- ризик розривів;
- базисний ризик;
- ризик опціонності (несуттєвий).

Ризик розривів, який виникає через різницю в строках погашення (для інструментів з фіксованою процентною ставкою) або зміни величини індексу процентної ставки (для інструментів із плаваючою процентною ставкою) активів, зобов'язань та позабалансових позицій в банківській книзі. Банк здійснює розрахунок ризику розривів з урахуванням того, чи відбуваються зміни процентних ставок послідовно за всією кривою дохідності

(паралельний ризик), чи диференційовано за періодами зі зміною в нахилі та формі кривої дохідності (непаралельний ризик);

Базисний ризик, який виникає через те, що немає достатнього тісного зв'язку між коригуванням ставок, отриманих та сплачених за різними інструментами, всі інші характеристики яких щодо переоцінки є однаковими;

Ризик опціонності, який виникає через проведення Банком операцій з опціонами (автоматичний ризик опціонності) або наявності вбудованих опціонів у стандартних продуктах Банку (поведінковий ризик опціонності).

Ринковий ризик

Ринковий ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливого впливу факторів ринкового ризику (курсів іноземних валют, процентних ставок та/або інших факторів) на вартість/ціну інструментів.

Ризик дефолту, який виникає через невиконання емітентом боргового цінного папера або іншого інструменту, що міститься в торговій книзі Банку, своїх контрактних зобов'язань.

Процентний ризик торгової книги, який виникає через несприятливі зміни ринкових процентних ставок, що впливають на вартість боргових цінних паперів або інших фінансових інструментів, торгівля якими на організованих ринках капіталу та поза ними характеризується ринковою поведінкою, властивою борговим цінним паперам, що утримуються в торговій книзі Банку.

Ризик кредитного спреду, який виникає через розширення (збільшення) кредитного спреду між дохідністю до погашення цінного папера або іншого фінансового інструменту з фіксованим прибутком, що міститься в торговій книзі Банку, та безризиковою дохідністю до погашення (дохідністю до погашення облігацій внутрішньої державної позики, номінованих у національній валюті) з аналогічною дюрацією, яка впливає на ринкову вартість таких інструментів. Розширення кредитного спреду може бути пов'язане як зі зниженням кредитної якості емітента фінансового інструменту, так і з загальними змінами ринкової кон'юнктури.

Фондовий ризик, який виникає через несприятливі зміни ринкової ціни пайових цінних паперів або інших фінансових інструментів, торгівля якими на організованих ринках капіталу та поза ними характеризується ринковою поведінкою, властивою пайовим цінним паперам, що утримуються в торговій книзі Банку.

Валютний ризик, який виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют, що впливають на вартість/ціну інструментів, що утримуються в торговій та банківській книгах Банку.

Товарний ризик, який виникає через несприятливі зміни ринкової ціни товарів, що утримуються в торговій та банківській книгах Банку.

Ризик волатильності, який виникає через несприятливі зміни волатильності ринкових цін, процентних ставок, ринкових індексів і валютних курсів, що призводять до зменшення вартості опціонів, включаючи вбудовані опціони в інші фінансові інструменти.

Операційний ризик

Операційний ризик — операційний ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів, навмисних або ненавмисних дій працівників Банку або інших осіб, збоїв у роботі систем Банку або внаслідок впливу зовнішніх факторів.

Операційний ризик уключає юридичний ризик, однак має виключати ризик репутації та стратегічний ризик.

Операційний ризик включає:

- модельний ризик;
- ризик юридичний;
- ризик інформаційної безпеки;
- ризик інформаційно-комунікаційних технологій.

Модельний ризик – імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок рішень, заснованих головним чином на внутрішніх моделях, через помилки в їх розробці, впровадженні або використанні.

Юридичний ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок неочікуваного застосування норм законодавства через можливість їх неоднозначного тлумачення або унаслідок визнання недійсними умов договору у зв'язку з їх невідповідністю вимогам законодавства України.

Ризик інформаційної безпеки (складова операційного ризику) - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок порушення конфіденційності, цілісності, доступності даних в інформаційних системах Банку, недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів або настання зовнішніх подій, уключаючи кібератаки або неадекватну фізичну безпеку. Ризик інформаційної безпеки включає кіберризик.

Ризик інформаційно-комунікаційних технологій (далі - ризик ICT) (складова операційного ризику) - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несправності або невідповідності інформаційно-комунікаційних технологій бізнес-потребам Банку, що може призвести до порушення їх сталого функціонування, або недоліків в організації управління такими технологіями.

Комплаєнс ризик

Комплаєнс-ризик - імовірність виникнення збитків/санкцій, додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів або втрати репутації внаслідок невиконання Банком вимог законодавства, нормативно-правових актів, ринкових стандартів, правил добросовісної конкуренції, правил корпоративної етики, виникнення конфлікту інтересів, а також внутрішньобанківських документів Банку.

Ризик репутації

Ризик репутації - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливого сприйняття іміджу Банку клієнтами, контрагентами, акціонерами, наглядовими та контролюючими органами.

Ризик ВК/ФТ

Ризик ВК/ФТ - небезпека (загроза, уразливі місця) для Банку бути використаним з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення під час надання ним послуг відповідно до характеру його діяльності.

Стратегічний ризик

Стратегічний ризик – імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неправильних управлінських рішень та неадекватного реагування на зміни в бізнес-середовищі.

Важливим компонентом забезпечення сталого розвитку Банку є система управління екологічними, соціальними та управлінськими (англійською мовою Environmental, Social, and Governance, ESG) ризиками (далі – ESG-ризиками).

Наглядова рада Банку поступово забезпечує інтеграцію ESG в загальну систему управління ризиками.

ESG-ризиками

Екологічні, соціальні та управлінські фактори (Environmental, Social, and Governance, ESG) – це фактори, які можуть мати як позитивний, так і негативний вплив на фінансові результати чи платоспроможність суб'єкта господарювання, фізичної особи, сталий розвиток країни, та ті, що пов'язані з екологічними, соціальними та управлінськими питаннями.

Управління кліматичними, екологічними і соціальними ризиками – це система, яка дає змогу на постійній основі виявляти, вимірювати, моніторити, контролювати, звітувати та пом'якшувати екологічні та соціальні ризики, спричинені підготовкою й реалізацією проекту, що фінансується, та діяльністю суб'єкта фінансування. Така система управління ризиками є обов'язковим компонентом політики сталого розвитку, важлива для фінансових інституцій, їх клієнтів (підприємств -позичальників), а також для інвесторів.

Банк під час фінансування ним проектів буде враховувати ризики, впливи та можливості, зокрема:

- екологічні: потенційні або фактичні зміни фізичного або природного середовища (наприклад, забруднення навколишнього середовища, вплив на біорізноманіття, викиди вуглецю, використання природних ресурсів, зміна клімату);
- соціальні: потенційні або фактичні ефекти, що мають вплив на населення територій та, зокрема, на робочу силу (наприклад, охорона здоров'я і безпека праці, ланцюги постачання, різноманітність та інклюзія);
- управлінські: структура та процеси корпоративного управління, за допомогою яких здійснюється управління компаніями і контроль над ними (наприклад, структура та різноманітність складу Наглядової ради Банку, етична поведінка, управління ризиками, розкриття інформації та прозорість).

Кліматичні виклики є джерелом двох груп кліматичних ризиків:

- 1) ризиків переходу (transition risks) до моделі низьковуглецевої економіки;
- 2) фізичних ризиків (physical risks).

Обидві групи ризиків можуть впливати на економіку/фінанси мікро- та макрорівнів через ряд каналів трансформації, призводити до значних фінансових втрат.

Ризики переходу є можливими фінансовими втратами внаслідок швидкого переходу до моделі низьковуглецевої економіки, стрімких трансформацій, зумовлених змінами економічної та екологічної політики, уподобань споживачів, соціальних норм, іміджу, ринкових переваг, розробкою чистих ("зелених") технологій. Прикладами кліматичних ризиків переходу є випадки, коли розвідані запаси викопного палива не будуть видобуті та перетворені в активи, або коли терміновий розпродаж активів призводить до різкого падіння їх вартості. Занадто швидкий рух до низьковуглецевої економіки посилює ризики переходу, може істотно зашкодити фінансовій стабільності.

Ризики переходу впливають на прибутковість бізнесу та добробут домогосподарств, породжують фінансові ризики кредиторів та інвесторів. На макроекономіку вони впливають через інвестиції, продуктивність, ціни, особливо, коли перехід призводить до заволодіння активами.

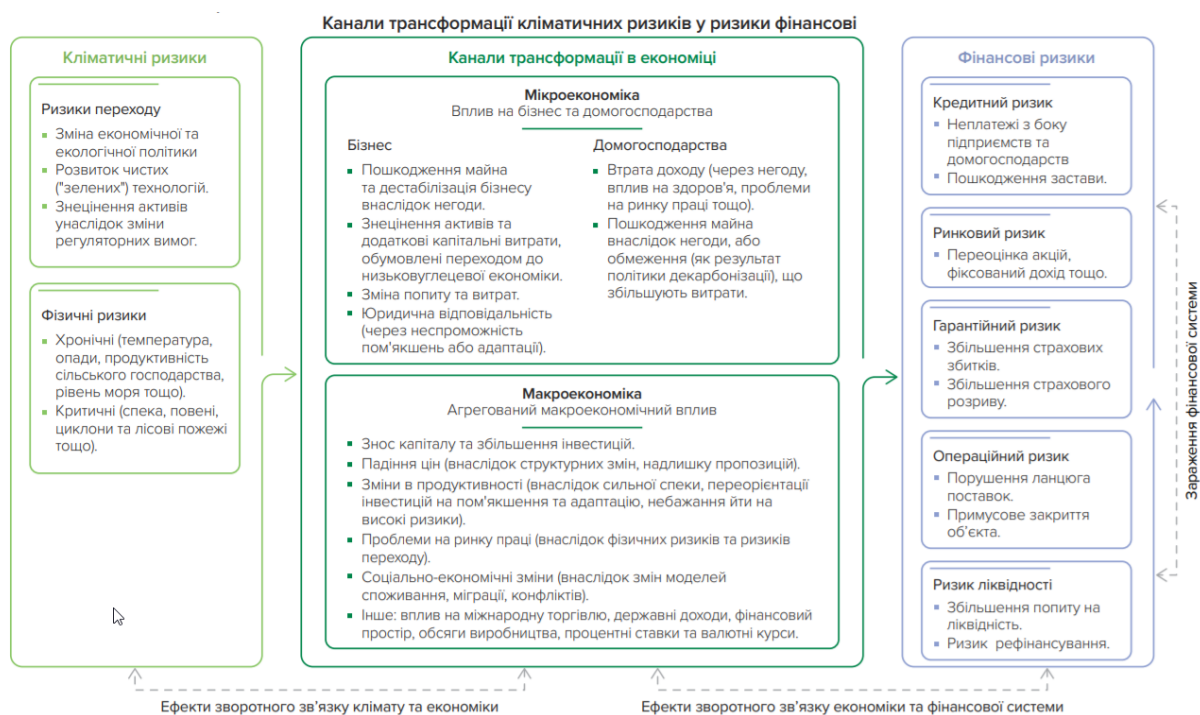
Фізичні ризики – можливі економічні та фінансові втрати, пов'язані з наслідками змін кліматичного циклу (підвищення середніх температур, зміна рівня води у світовому океані) та екстремальними погодними явищами, зумовленими зміною клімату (сильніші та частіші шторми, повені, посухи тощо).

Фізичні ризики впливають на економіку/фінанси двояко, зокрема можуть виникнути:

- критичні наслідки в результаті екстремальних погодних явищ – можливі дестабілізація бізнесу та пошкодження майна. Наприклад, з посиленням потепління можливі стійкі довготривалі негативні наслідки для економіки, зростання ризиків для страховиків у зв'язку зі зменшенням у деяких регіонах страхового покриття та вартості активів;

- хронічні наслідки в результаті зростання температури, рівня моря та опадів – особливо можуть вплинути на працю, капітал, землю та природний капітал у конкретних регіонах. Такі зміни потребують відповідної адаптації та значних інвестицій від компаній, домогосподарств та урядів.

Важливість систем управління кліматичними, екологічними та соціальними ризиками для банків, їх клієнтів – підприємств - позичальників та інвесторів.

Управління екологічними, соціальними та управлінськими ризиками (Environmental, Social, and Governance risk management, ESGRM) впроваджується на рівні Політики управління екологічними та соціальними ризиками АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК», яка забезпечить на постійній основі виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, звітування та пом'якшення таких ризиків, що виникають як на етапах підготовки та реалізації проектів, що повністю або частково фінансуються, так і в безпосередній діяльності Банку.

Інтегрований ризик

Інтегрований ризик та ризик достатності капіталу. Агреговане значення (сумарна вартість) ризиків, які можуть визначатись кількісно (кредитний, ліквідності, ризик процентної ставки, ринковий ризик, валютний ризик).

Банк під час оцінки всіх видів ризиків урахує ризик концентрації. Банк розглядає ризик концентрації як концентрацію своїх активів та зобов'язань у розрізі:

- 1) одного боржника/контрагента та групи пов'язаних контрагентів;
- 2) бізнес-ліній і продуктів;
- 3) видів економічної діяльності (галузевої концентрації) та географічних регіонів;
- 4) пов'язаних із контрагентами осіб, чиї фінансові результати залежать від одного виду діяльності чи основного продукту;
- 5) класів боржників/контрагентів, що визначаються відповідно до вимог Національного банку України;
- 6) видів забезпечення виконання боржниками та контрагентами своїх зобов'язань;
- 7) видів валют.

Підходи, методи та процедури Банку щодо виявлення, оцінки, моніторингу, зменшення, хеджування, уникнення, диверсифікації, звітування щодо суттєвих ризиків та їх складових, які притаманні діяльності Банку, зафіксовані в профільних положеннях щодо управління суттєвими ризиками.

В 2025 році Банк планує впровадити додаткові процеси згідно таблиці:

Новий процес	Короткий опис:
Впровадження оцінки впливу екологічних, соціальних та управлінських (англійською мовою Environmental, Social and Governance, ESG)	Банк поступово впроваджує оцінку ESG ризик факторів на довгострокову стійкість Банку, а також визначає потреби щодо мінімізації негативного впливу цих факторів на діяльність Банку та забезпечення підтримки належних знань керівників Банку з екологічних, соціальних і управлінських питань.
Вдосконалення процесу ICAAP	Процес ICAAP Банку: - є внутрішнім процесом оцінки Банком (самооцінки) достатності капіталу, необхідного для покриття всіх суттєвих ризиків, притаманних діяльності Банку, а також дотримання ним регуляторно-наглядових вимог, установлених Національним банком України; - має забезпечити наявність у Банку достатнього обсягу капіталу для досягнення бізнес-цілей згідно з його стратегією та бізнес-планом як у звичайних, так і в стресових ситуаціях; - є частиною системи управління ризиками Банку, що є невід'ємною складовою системи корпоративного управління.
Впровадження процесу ILAAP	Процес ILAAP Банку включає: 1) оцінку достатності внутрішньої ліквідності за економічною та нормативною перспективами на прогностичний період; 2) планування достатності внутрішньої ліквідності; 3) моніторинг достатності внутрішньої ліквідності та складання управлінської звітності щодо достатності внутрішньої ліквідності; 4) оцінку Банком процесу ILAAP; 5) складання звіту щодо процесу оцінки достатності внутрішньої ліквідності (далі – Звіт щодо процесу ILAAP) та подання його до Національного банку України.

Розрахунок комбінованого буферу капіталу та розрахунок коефіцієнта левериджу.	Банк проводить вивчення процесів оцінки комбінованого буферу капіталу та розрахунку коефіцієнта левериджу, які доповняють перелік пруденційних нормативів капіталу.
---	---

4. ЕТАПИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Комплексна система управління ризиками включає такі етапи (Схема №1):

виявлення ризику: належне виявлення ризику - це, в першу чергу, визнання та розуміння наявних ризиків або ризиків, що можуть виникнути у зв'язку з новими діловими ініціативами. Виявлення ризику має бути постійним процесом, що має здійснюватися як на рівні окремої операції, так і на рівні портфелів;

вимірювання ризику: точне і своєчасне вимірювання ризиків є надзвичайно важливим компонентом ефективного управління ризиками. Банк має періодично перевіряти надійність інструментів вимірювання, які він використовує. Належні системи вимірювання ризиків передбачають оцінювання як окремих операцій, так і портфелів;

моніторинг ризику: Банк має здійснювати моніторинг ризиків для забезпечення своєчасного відстеження рівнів ризиків і винятків із тих чи інших правил;

контроль ризику: Банк має встановити обмеження і довести їх до виконавців за допомогою декларації схильності до ризиків, внутрішніх лімітів, положень, стандартів та/або процедур, які визначають обов'язки і повноваження працівників. Ці контрольні обмеження мають бути дійовими інструментами управління, які можна уточнювати в разі зміни умов або рівня толерантності до ризику. Банк має визначити послідовність процесу надання дозволів на виключення або зміни обмежень ризику, якщо вони є обґрунтованими;

пом'якшення/уникнення ризику: Банк відмовляється від здійснення певних операцій або припинення ділових відносин, які наражають Банк на неприйнятний ризик або вдається до необхідних заходів з пом'якшення, диверсифікації, передачі ризику з метою оптимізації співвідношення ризиковості операції та очікуваної дохідності.

Аналізу підлягають чинники, що спричинили або можуть спричинити появу ризиків, і які можна поділити на дві групи: екзогенні (зовнішні щодо Банку) та ендогенні (внутрішні).

Вимірювання ризику, або кількісна та якісна оцінка, полягає у визначенні чинників оцінки ризику, які є рекомендованими критеріями, та встановленні інструментів вимірювання, надійність яких Банк має періодично перевіряти.

Система оцінки ризиків передбачає визначення таких параметрів ризику Банку:

- **кількість ризику** – це рівень або обсяг ризику, на який наражається Банк і який оцінюється за трибальною шкалою – *незначна, помірна або значна*;

- **якість управління ризиком**, тобто наскільки добре здійснюється виявлення, вимірювання, контроль і моніторинг ризиків та оцінюється як висока, така, що потребує вдосконалення, або низька;

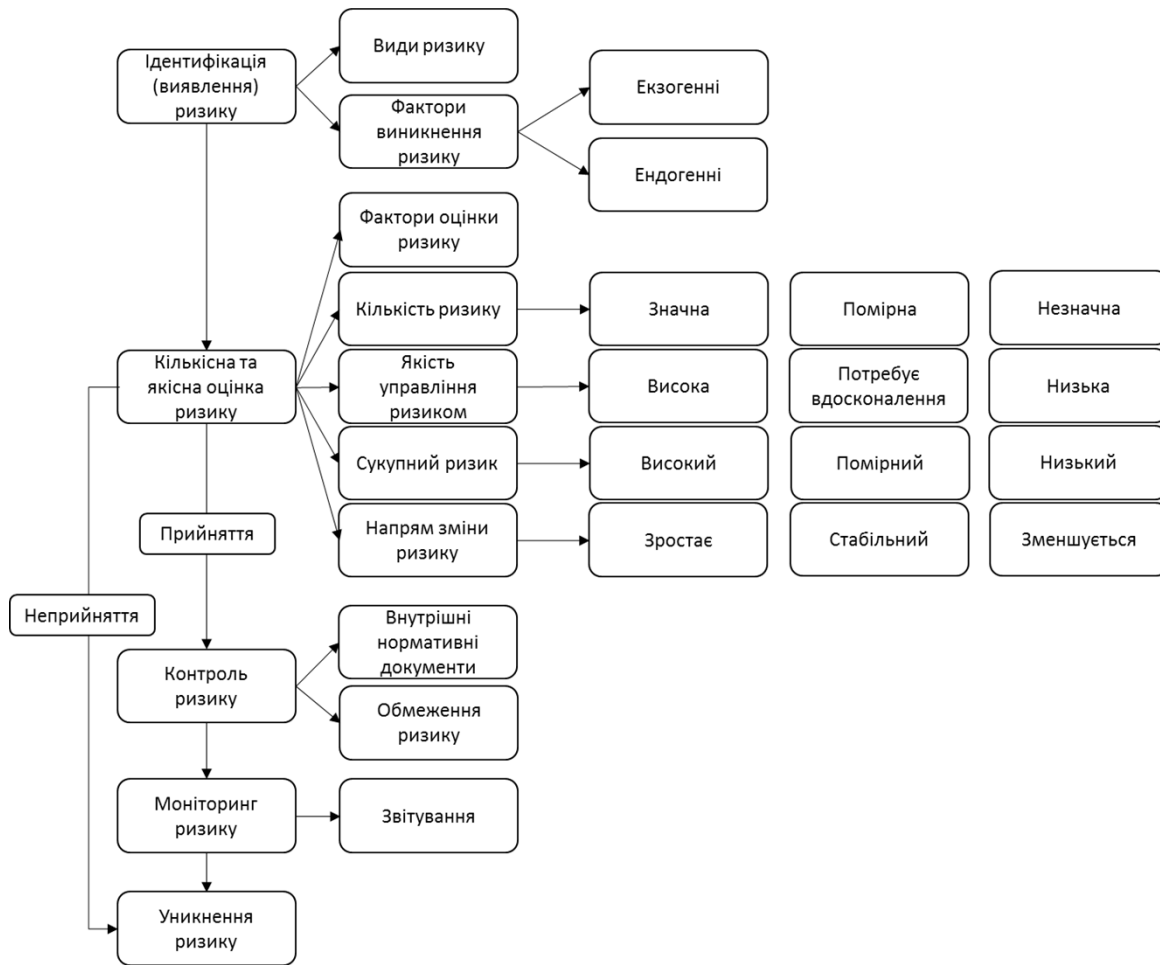
- **сукупний ризик** є узагальненим висновком щодо кількості ризику та якості управління ризиком за кожним видом ризику та комплексно в процесі стрес-тестування і оцінюється як:

* високий (більше 10% регулятивного капіталу);

* помірний (від 5%- 10% регулятивного капіталу);

* низький (менше 5% регулятивного капіталу).

Схема №1.

5. МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Залежно від видів ризику управління фінансовими ризиками здійснюється Банком за допомогою методів та інструментів, представлених у наступній Таблиці:

Назва ризику	Методи й інструменти управління ризиком
1. Кредитний ризик	1.1. Дотримання встановлених Національним банком України обов'язкових економічних нормативів (нормативів кредитного ризику). 1.2. Проведення детального аналізу фінансової звітності та бізнесу позичальників на стадії ухвалення рішення про видачу їм кредитів (змін істотних умов кредитування). 1.3. Встановлення внутрішніх лімітів. 1.4. Адекватна система оцінки прийнятого в забезпечення кредитів заставленого майна (з погляду його поточної і прогнозової ліквідності). 1.5. Повнота сформованих Банком резервів під очікувані кредитні збитки відповідно до вимог МСФЗ та величини кредитного ризику відповідно до вимог Положення № 351. Використання внутрішніх моделей щодо PD, LGD, макрофакторів. 1.6. Диверсифікація кредитних вкладень. 1.7. Здійснення контролю за якістю кредитного портфеля, а також ефективного управління (у разі виявлення) непрацюючих кредитів, обсяг яких не повинний перевищувати встановленого ризик-апетиту.

	1.8. Здійснення регулярного моніторингу кредитних операцій, фінансового стану, цільового використання, забезпечення, виконання умов кредитних договорів, тощо і дотримання лімітів. 1.9. Моніторинг та переоцінка вартості забезпечення за наданими кредитами. 1.10. Стрес – тестування кредитного ризику.
2. Ризик ліквідності	2.1. Консолідоване управління ризиком ліквідності. 2.2. Аналіз коефіцієнта покриття ліквідності (LCR) відповідно до вимог постанови Правління Національного банку України від 15 лютого 2018 року N 13 "Про запровадження коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR)" та аналіз коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) з урахуванням рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду (Basel III: the net stable funding ratio). 2.3. Виконання нормативних значень показників ліквідності (нормативи ліквідності, встановлені Національним банком України; вимоги Національного банку України по виконанню норми обов'язкового резервування; внутрішні вимоги Банку (коефіцієнти). 2.4. Моніторинг стану ліквідності Банку. 2.5. Здійснення оптимізації нетто-позиції (кумулятивних розривів) окремо за основними валютами (досягається через встановлення і подальший контроль за виконанням лімітів на максимальний розмір кумулятивної невідповідності між активами і зобов'язаннями на певні тимчасові проміжки). 2.6. Проведення регулярної інвентаризації банківських активів (для градації активів Банку по ступеню ліквідності з метою виявлення резервних активів, які, при необхідності, в першу чергу можуть бути трансформовані у високоліквідні (касові) активи для виконання Банком своїх зобов'язань перед контрагентами). 2.7. Встановлення внутрішніх лімітів. 2.8. Диверсифікація активних вкладень (передбачає різні напрями вкладень існуючих ресурсів). 2.9. Диверсифікація джерел залучення банківських ресурсів (передбачає при формуванні ресурсної бази Банку використання різних видів банківських пасивів). 2.10. Складання Плану ліквідності в цілому по Банку на прогнозний період. 2.11. Забезпечення постійного моніторингу змін ліквідності ринку. 2.12. Розробка та вдосконалення плану заходів на випадок кризових ситуацій. 2.13. Стрес – тестування ризику ліквідності.
3.Процентний ризик банківської книги	3.1. Проведення Гар-Аналізу – аналізу «розривів» між активами й пасивами, чутливими до зміни процентних ставок. 3.2. Метод НІІ відображає можливу зміну чистого процентного доходу Банку протягом визначеного періоду часу, що призведе до відповідної зміни регулятивного капіталу Банку. Горизонт оцінки процентного ризику банківської книги за методом НІІ обмежується короткостроковим періодом (до одного року). 3.3. Метод модифікованої дюрації - для оцінки зміни економічної вартості капіталу Банку. 3.4. Встановлення внутрішніх лімітів. 3.5. Оперативний контроль за дотриманням встановлених іншими актами внутрішнього регулювання діяльності Банку значень спреда. 3.6. Управління структурою активів і пасивів з метою максимізації розміру чистого спреда і чистої процентної маржі. 3.7. Основний орієнтир оцінки ефективності – відхилення процентних ставок за кредитами/депозитами, які склалися в Банку, з їх поточним рівнем, який існує на ринку. 3.8. Стрес – тестування ризику зміни процентної ставки.

4. Ринковий ризик	4.1. Здійснення валютно-обмінних операцій в межах: - значень обов'язкових економічних нормативів відкритої валютної позиції, встановлених Національним банком України; - внутрішніх лімітів, які діють в Банку (на окремі підрозділи, валюти). 4.2. Максимальний розмір відкритої валютної позиції не повинен перевищувати встановлені нормативи Національного банку України (які співпадають з внутрішніми вимогами Банку щодо мінімізації валютного ризику). 4.3. Політика Банку по управлінню валютним ризиком, перш за все, залежить: від політики курсоутворення Національного банку України і Уряду України (у короткостроковому і середньостроковому періодах) і від поточного стану на світових валютно-фінансових ринках (при оперативному управлінні розмірами відкритих валютних позицій). 4.4. Для ризику волатильності, валютного та товарного ризиків - метод вартості під ризиком (VaR). 4.5. Модель оцінки ринкового ризику згідно ПП НБУ №162 від 31.12.2021. 4.6. Стрес – тестування валютного ризику.
5. Операційн ий ризик	5.1. Впровадження сучасних інформаційних технологій (для зниження рівня впливу людського фактору та прискорення бізнес-процесів). 5.2. Здійснення контролю за відповідністю наявних інформаційних технологій в Банку об'ємам оброблюваної інформації. 5.3. Розробка та впровадження деталізованих технологічних карт та актів внутрішнього регулювання діяльності Банку, які регламентують бізнес-процедури виконання окремих банківських операцій та процесів управління активами/пасивами Банку (включаючи ризик-менеджмент). 5.4. Розробка й впровадження системи звітності для виявлення потенційних проблем (помилки). Створення та ведення бази внутрішніх подій операційного ризику в програмному забезпеченні Банку та аналіз накопиченої в ній інформації. 5.5. Аналіз результатів перевірок, здійснених підрозділом внутрішнього аудиту та зовнішнім аудитором. 5.6. Розрахунок показників ризику (Key Risk Indicators - KRI). 5.7. Використання систем моніторингу для виявлення шахрайських трансакцій та їх попередження. 5.8. Виконання вимог і рекомендацій платіжних систем щодо забезпечення безпеки операцій з використанням платіжних карток. 5.9. Самооцінка операційного ризику (Risk Self Assessments). 5.10. Використання принципу розділення знань (відомостей) та подвійного контролю для секретних ключів та при інкасації банкомату. 5.11. Проведення підбору кваліфікованих спеціалістів. 5.12. Проведення комплексних програм розвитку персоналу, направлених на підвищення їх кваліфікації. 5.13. Створення в Банку єдиного інформаційного простору (що стало можливим після впровадження корпоративної мережі). 5.14. Забезпечення підтримки систем технічного і програмного забезпечення. 5.15. Впровадження сучасної автоматизованої банківської системи, що дозволить вийти на вищий рівень в автоматизації бізнес-процесів в Банку. 5.16. Стрес-тестування Системи управління інформаційною безпекою та інших операційних ризиків. 5.17. Виконання нормативних вимог Національного банку України й інших державних органів. 5.18. Дотримання договірної дисципліни. 5.19. Здійснення регулярного інформування своїх клієнтів про діяльність Банку через ЗМІ й рекламну продукцію, а також через веб-сторінку Банку в Інтернеті.

	5.20. Здійснення регулярного інформування банків-контрагентів про поточний фінансовий стан Банку (шляхом щомісячного надання фінансової звітності). 5.21. Виконання фінансових показників, які відповідають міжнародним стандартам стійкості фінансової установи (для успішної співпраці з міжнародними фінансовими інститутами). 5.22. Стрес-тестування; 5.23. Сценарний аналіз (Scenario Analysis); 5.24. Валідація отриманих результатів використання моделей оцінки ризиків, бектестинг моделей з метою виявлення незастосовних або хибних моделей. 5.25. Для юридичного ризику: - стандартизуються основні банківські операції та угоди (визначені порядки, процедури, технології здійснення операцій і угод, укладення договорів); - встановлюється внутрішній порядок узгодження (візування) Юридичним департаментом договорів і проведених банківських операцій та інших угод, відмінних від стандартизованих; - здійснюється аналіз впливу чинників правового ризику на показники діяльності Банку; - на постійній основі проводиться аналіз законодавства України, нормативних актів державних органів України, щодо неочікуваного застосування норм законодавства через можливість їх неоднозначного тлумачення або унаслідок визнання недійсними умов договору у зв'язку з їх невідповідністю вимогам законодавства України; - забезпечується постійне підвищення кваліфікації співробітників Юридичного департаменту; - максимальна кількість працівників Банку мають постійний доступ до актуальної інформації щодо законодавства та внутрішніх документів; - контроль лімітів повноважень, що надаються співробітникам на основі довіреності та її своєчасне відкликання.
6. Комплаєнс ризик	6.1. Забезпечення функціонування системи управління комплаєнс-ризиками шляхом здійснення своєчасного виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування і надання рекомендацій щодо пом'якшення комплаєнс-ризиків. 6.2. Створення та ведення бази внутрішніх подій комплаєнс-ризиків. 6.3. Належна організація контролю за дотриманням Банком норм законодавства, внутрішньобанківських документів та відповідних стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк. 6.4. Дослідження випадків неприйнятної поведінки та суттєвих порушень в діяльності Банку. Інформування всіх працівників Банку про механізм, відповідно до якого вони можуть конфіденційно / анонімно повідомляти про неприйнятну поведінку в Банку / порушення в діяльності Банку. 6.5. Аналіз продуктів, видів діяльності, процесів, що піддають Банк значному комплаєнс-ризиків та впливають на Банк у разі його реалізації, а також пропозицій щодо уникнення чи пом'якшення цього ризику. 6.6. Фіксування, систематизація та аналіз причин, що спричинили випадки порушень вимог законодавства України [податкового, банківського законодавства, законодавства про захист прав споживачів, трудового, антимонопольного законодавства, законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, інших законів, нормативно-правових актів Національного банку України та інших регуляторних органів] та внутрішньобанківських документів під час діяльності Банку, а також застосованих санкцій до Банку або інших негативних наслідків у результаті таких порушень.

	6.7. Фіксування випадків порушень працівниками Банку Кодексу поведінки (етики) Банку, дослідження їх причин та заходів щодо запобігання таким порушенням надалі. 6.8. Аналіз подій та факторів впливу, щодо формування недостовірної звітності для регуляторних і контролюючих органів, а також застосованих до Банку санкцій. 6.9. Комунікація, підготовка та надання Наглядовій раді та Правлінню Банку звітів з питань комплаєнс. 6.10. Аналіз зовнішньої інформації щодо комплаєнс-ризиків (штрафи, накладені на інші банки, події, що призвели до погіршення репутації інших банків) та їх потенційних наслідків для Банку, якщо така інформація є публічною. 6.11. Управління ризиками, пов'язаними з конфліктом інтересів, що можуть виникати на всіх рівнях організаційної структури Банку, прозорість реалізації процесів Банку та в разі виявлення будь-яких фактів, що свідчать про наявність конфлікту інтересів у Банку, інформування Наглядової ради та/або Правління Банку. 6.12. Проведення навчань працівників Банку з питань управління комплаєнс-ризиком. 6.13. Координація та комунікація з питань управління комплаєнс-ризиком, взаємодія з структурними підрозділами Банку.
7. Стратегічний ризик	7.1. Чітке визначення Банком своєї місії, цілей, завдань і стратегій розвитку на плановий період, що закріплене в загальній Стратегії Банку. 7.2. Регулярне визначення Банком своєї ринкової позиції, що необхідне для оперативного реагування і внесення коректив в поточні бізнес-плани. 7.3. Диверсифікація діяльності Банку з точки зору продуктів, галузевої сегментації клієнтів, валюти, в якій здійснюються вкладення/залучення, географії контрагентів Банку (у тому числі і для мінімізації ризику країн). 7.4. Наявність в Банку системи контролю як за виконанням планових фінансових показників, так і за впровадженням нових продуктів.
8. Інтегрований ризик та ризик достатності капіталу	8.1. Визначення рейтингу Банку та його схильності до ризику здійснюється за допомогою наступних показників - стандарти капіталу, стандарти активів, стандарти менеджменту, стандарти ефективності, стандарти ліквідності та показники темпів приросту. 8.2. Визначення достатності капіталу Банку з урахуванням усіх ризиків, притаманних діяльності Банку та за результатами стрес-тестування ризиків Банку.
9. Репутаційний ризик	9.1. Оцінка сприйняття іміджу Банку клієнтами, контрагентами, акціонерами, наглядовими та контролюючими органами; 9.2. Включення в управлінську звітність про ризики інформацію про відкриті провадження у справах, у яких Банк та/або керівник Банку, та/або власник істотної участі в Банку є відповідачем, а також про прийняті судами рішення не на їх користь, що можуть призвести до суттєвих наслідків для Банку. Такими наслідками є виникнення збитків/санкцій та/або додаткових втрат чи недоотримання запланованих доходів, та/або втрати репутації, що окремо або в сукупності може спричинити порушення Банком пруденційних нормативів капіталу та/або ліквідності, установлених Національним банком України. 9.3. Забезпечення належного аналізу та оцінки ризиків, прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо мінімізації ризиків, зокрема аналіз інформації, що міститься в державних реєстрах, інформаційних системах Банку та органів державної влади, засобах масової інформації, інших відкритих джерелах. 9.4. Усі працівники Банку уникають виникнення репутаційного ризику під час проведення своєї діяльності.

	9.5. Своєчасне надання інформації до органів управління Банку у разі виявлення значних репутаційних ризиків.
10. Ризик ВК/ФТ	10.1. Належна організація та функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та проведення первинного фінансового моніторингу, функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ, забезпечення функціонування ефективної внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ. 10.2. Створення та забезпечення функціонування системи управління ризиками, що передбачає, зокрема, визначення (виявлення), оцінку/переоцінку (вимірювання), моніторинг, контроль ризиків, з метою їх мінімізації, застосування у своїй діяльності ризик-орієнтовного підходу та вжиття належних заходів з метою мінімізації ризиків, за необхідності де-ріскінгу. 10.3. Всі внутрішні документи з питань фінансового моніторингу повинні містити процедури, достатні для забезпечення ефективного управління ризиками, а також для запобігання використанню послуг та продуктів Банку для ВК/ФТ. 10.4. Здійснення управління ризиками, пов'язаними із запровадженням чи використанням нових та існуючих інформаційних продуктів, ділової практики або технологій, у тому числі таких, що забезпечують проведення фінансових операцій без безпосереднього контакту з клієнтом. 10.5. Звітування про проблемні питання, пов'язані із забезпеченням належної системи управління ризиками ВК/ФТ Наглядовій раді Банку. 10.6. Запровадження культури ПВК/ФТ у Банку та забезпечення безпосередньої участі кожного працівника (у межах його компетенції) у процесі реалізації процедур ПВК/ФТ. 10.7. Чіткий розподіл обов'язків та повноважень між працівниками та структурними підрозділами Банку з метою недопущення в роботі Банку порушень законодавства України у сфері ПВК/ФТ. 10.8. Організація та наявність належного внутрішнього контролю (за різними видами послуг/продуктів, типами клієнтів, рівнем ризиків клієнтів, сумою фінансових операцій) та визначення працівників Банку, які приймають рішення на різних етапах контролю відповідно до їхніх функціональних обов'язків, забезпечуючи принцип «вища посада - більші повноваження та відповідальність». 10.9. Інші заходи з управління ризиками, передбачені чинним законодавством у сфері ПВК/ФТ.
11. ESG-ризик	11.1. Фінансування напрямків, які реалізують ESG стратегію. 11.2. Формування кредитного портфеля на основі систематичного поєднання традиційного фінансового аналізу з оцінкою факторів екологічного, соціального та управлінського впливу. 11.3. Підхід, що передбачає поступове виключення з кредитного портфеля окремих активів, які відносяться до компаній, галузей, країн, що демонструють наявність негативних ефектів за ESG критерієм. 11.4. Впровадження ESG рейтингів для судження Банку, щодо ефективності сталого розвитку компанії, змогу оцінити її ризики та потенційні можливості в екологічній, соціальній та управлінській сферах. 11.5. Використання даних рейтингових агентств для інвестиційного аналізу та прийняття управлінських рішень.

Результатом стрес-тестування як одного з методів оцінки та управління ризиками є екстраполяція результатів тестування, як кожного ризику окремо, так і загального впливу в разі реалізації всіх сценаріїв, на нормативи Банку, ризик-апетити та розмір очікуваних кредитних збитків згідно вимог МСФЗ. З метою екстраполяції результатів обираються сценарії, які є найбільш вірогідними з огляду на поточну бізнес-модель Банку, ринкові умови та очікування Банку щодо їх зміни.

Методологія, моделі та періодичність здійснення стрес-тестування ризиків регламентується внутрішніми положеннями Банку щодо управління профільними ризиками. Перелік факторів, що використовуються під час стрес-тестування, також наведені в цих положеннях, несуть рекомендаційний характер і можуть змінюватись, доповнюватись або ігноруватись на розсуд відповідального співробітника Банку, виходячи з бізнес-моделі Банку, ринкових умов та очікувань Банку щодо їх зміни.

Банк може визначати методи проведення стрес-тестування щодо кожного із суттєвих видів ризику.

Припущення, які були використані Банком під час стрес-тестування, фіксуються в звіті щодо аналізу ризиків Банку.

Методи управління ризиками за способом впливу на ризик поділяються на превентивні методи й методи відшкодування втрат:

Превентивні методи – методи управління, метою яких є своєчасна ідентифікація схильності до ризику, обмеження можливих втрат, посилення профілактичних заходів щодо зниження рівня ризиків.

Превентивні заходи залежать від виду ризику й містять в собі (при необхідності перелік методів може доповнюватися):

➤ *обмеження та/або неприйняття ризику* має на увазі виключення з діяльності Банку неприпустимого ризику, що повинне бути відображене в нормативних документах Банку або відповідних рішеннях колегіальних органів;

➤ *диверсифікація (за регіонами, галузями, термінами, сегментами ринку і т.д.)*;

➤ *хеджування*. Припускає здійснення додаткових угод з фінансовими інструментами, що мають подібні характеристики, з метою гарантованого обмеження втрат;

➤ *формування й актуалізація нормативної бази* – документальне затвердження послідовності дій при здійсненні банківських операцій;

➤ *контроль* – система процедур, спрямованих на недопущення або виявлення порушень вимог законодавства, нормативних актів та стандартів професійної діяльності, врегулювання конфлікту інтересів, забезпечення належного рівня надійності, відповідного до характеру й масштабів операцій, що здійснює Банк;

➤ *інформування керівництва й складання управлінської звітності* – своєчасне й повне, але не надмірне регулярне інформування керівництва й колегіальних органів Банку, що є методом підтримки прийняття об'єктивних та адекватних управлінських рішень;

➤ *розвиток технологій* – запобігання ризиків шляхом впровадження необхідних інформаційних банківських технологій;

➤ *методи кадрової політики* – система заходів, спрямованих на зниження ризику персоналу, а також на стимулювання співробітників Банку для проведення робіт з ідентифікації й мінімізації ризиків;

➤ *забезпечення безпеки* – запобігання ризиків у надзвичайних ситуаціях, ризиків кримінального характеру й забезпечення інформаційної безпеки, містить у собі методи:

- забезпечення інформаційної безпеки;
- забезпечення технологічної безпеки;
- забезпечення безпеки ведення бізнесу в надзвичайних (кризових) ситуаціях.

Методи відшкодування втрат включають:

➤ *страхування* - зниження ризиків за допомогою передачі ризику (відповідальності за результати негативних наслідків) за певну винагороду страхувальнику, тобто в розподілі збитку між учасниками страхування, в тому числі майнове страхування (страхування майна різних видів - будівель, устаткування, транспортних засобів, сільськогосподарських угідь і т.і. на випадок знищення або пошкодження) і страхування відповідальності;

➤ *резервування* - зниження негативних наслідків настання ризикових подій шляхом створення фондів відшкодування збитків та розрахунок кредитного ризику у відповідності до Постанови Правління Національного банку України №351 за рахунок частини власних коштів та формування резервів під очікувані кредитні збитки за фінансовими активами у відповідності до МСФЗ 9;

➤ *диверсифікація ризиків* - процес розподілу ресурсів між різними об'єктами фінансування, які безпосередньо не пов'язані між собою.

Моделі оцінки та управління ризиками

№з/п	Вид ризику/підвид ризику	Назва моделі, яку застосовує банк	Методи оцінки	Короткий опис моделі
1	Кредитний ризик			
1.1.	Ризик країни	Банк уникає цей ризик	Рейтингові показники рейтингових агентств Standard&Poor's, Moody's Investors Service та Fitch IBCA	Standard&Poor's, Moody's Investors Service та Fitch IBCA та трансформаційна таблиця (постанова Правління НБУ №351)
1.2.	Трансфертний ризик	Експертна оцінка ризик-менеджера	Стрес-тестування	Визначення можливих несприятливих результатів реалізації
1.3.	Ризик контрагента	Моделі дефолту. Класифікаційні моделі та внутрішньо-рейтингове оцінювання		Логістичні моделі надають можливість класифікації типу фінансового стану позичальника згідно рівня його платоспроможності на основі узагальнення в одному кількісному показнику фактичних значень основних фінансових коефіцієнтів
		Скорингова модель для оцінки кредитоспроможності фізичних осіб	Скоринг	Відбувається визначення адитивного показника кредитного ризику на базі узагальнення балів, що виставлені позичальнику за визначеною системою критеріїв та напрямків оцінювання (вік, сімейний стан, місце роботи, дохід та багато інших факторів)

		Моделі ймовірності дефолту PD	Матриця міграції	Для цілей побудови матриці міграції та розрахунку PD розрахунковий клас коригується з врахуванням факторів дефолту, які були присвоєні контрагенту у відповідний період. Банк, щорічно у строки, будує Матрицю міграцій, на основі даних за, щонайменше, 3 (або більше) роки (з використанням квартальних даних для юридичних осіб і місячних даних для банків). Для дебіторської заборгованості використовується матриці міграції прострочення та/або Roll rates (коефіцієнт перетікання)
		Компоненти МСФО 9	Регресійна модель	Існує базою для розрахунку макроекономічних факторів. Модель визначає вплив макроекономічних факторів на компоненти очікуваних кредитних збитків згідно МСФО 9.
1.4.	Ризик інвестицій у дочірні компанії	Банк уникає цей ризик		
2	Ризик ліквідності			
		Стрес-тестування	Сценарний аналіз	Визначення можливих несприятливих результатів реалізації ризиків унаслідок настання екстремальних, проте ймовірних подій
		GAP-аналіз		Визначення дефіцитів та надлишків ліквідності в окремих часових кошиках
		LCR (коефіцієнт покриття ліквідністю)		Оцінка достатності високоякісних ліквідних активів для покриття короткострокових зобов'язань на часовому горизонті до 30 днів
		Поведінка активів та зобов'язань, що не мають визначеної дати виконання, в т.ч. модель		Прогнозування очікуваних вхідних та вихідних грошових потоків за інструментами без визначеної дати виконання

		визначення стабільних залишків		
3	Процентний ризик банківської книги			
3.1.	Ризик розривів	Дюрація	Модефікована дюрація	використання методу модифікованої дюрації є кількісною оцінкою можливої зміни економічної вартості капіталу в результаті зміни процентних ставок у відповідності до обраного сценарію
3.2.	Базисний ризик	GAP-аналіз	Метод аналізу невідповідності	GAP-аналіз, що відображає часову неузгодженість між вимогами та зобов'язаннями Банку (як балансовими, так і позабалансовими) за контрактними або очікуваними строками погашення
3.3.	Ризик опціонності	Банк уникає цей ризик		
4	Ринковий ризик	Банк уникає цей ризик		
4.1.	Валютний ризик	VaR-модель	Метод історичного моделювання	Оцінка VaR забезпечує дотримання таких мінімальних кількісних характеристик: - довірча ймовірність - не нижче ніж 99%; - глибина статистичної вибірки - не менше ніж 250 спостережень за період, не менший ніж один календарний рік
4.2.	Товарний ризик торгової книги	Банк уникає цей ризик		
4.3.	Ризик волатильності	Банк уникає цей ризик		
4.4.	Ризик дефолту	Банк уникає цей ризик		
	Процентний ризик торгової книги	Банк уникає цей ризик		
	Ризик кредитного спреду	Банк уникає цей ризик		
	Фондовий ризик	Банк уникає цей ризик		

5	Операційний ризик	Модель на основі базового індикатора (BIA) Basic Indicator Approach – BIA	Метод на основі базового індикатора (BIA)	Передбачає пряму залежність рівня операційного ризику від масштабів діяльності Банку
		Стресостійкість Банку	Метод історичного моделювання	визначення рівня стресостійкості Банку та розрахунок операційного ризику за даними КУОР
5.1.	Ризик ICT	Метод кількісного та якісного аналізу	Кількісна та якісна оцінка ризику	оцінка ризику порушення доступності IT систем з урахуванням: - особливостей їх використання працівниками та уповноваженими особами (клієнтами) Банку; - критичності процесів та інформації, що ними обробляються; - ймовірності подій, що потенційно або реально впливають на штатну роботу апаратно-програмного забезпечення інформаційних / автоматизованих систем
5.2.	Юридичний ризик	Метод кількісного та якісного аналізу	Кількісна та якісна оцінка ризику	Аналіз відкритих судових справ, в яких Банк, керівник Банку, інша особа є відповідачем / позивачем, та за якими прийняті судами рішення можуть завдати шкоди фінансовому стану та/або ліквідності Банку, підвищити рівень юридичного ризику.
6	Комплаєнс ризик	Банк уникає цей ризик Метод кількісного та якісного аналізу	Кількісна та якісна оцінка ризику	Аналіз зовнішньої та внутрішньої інформації стосовно комплаєнс-ризиків, подій та інцидентів, а також їх причин.
7	Ризик ВК/ФТ	Банк застосовує ризик-орієнтований підхід, за необхідності застосовує (де-ріскінг). Метод кількісного та якісного аналізу	Кількісна та якісна оцінка ризик профілю Банку	Здійснюється оцінка ризик-профілю Банку, з урахуванням специфіки своєї діяльності й таких факторів: 1) характеру та масштабу діяльності Банку; 2) продуктів та послуг, що надаються Банком; 3) видів клієнтів та їх ризик-профілю; 4) географічного розташування Банку, географічного

				розташування держави реєстрації клієнтів або установ, через які Банк здійснює передавання (отримання) активів; 5) каналів/способів надання (отримання) послуг; 6) інших значущих факторів, пов'язаних з діяльністю Банку. Банк під час визначення свого ризик-профілю ВК/ФТ враховує наявність і характер санкцій, які до нього були застосовані.
8	ESG-ризики	Експертна оцінка	Підходи до виявлення, оцінки, мінімізації впливу, подальшого усунення та/або уникнення ризиків, що застосовуються Світовим банком	Рейтинги для судження Банку, щодо ефективності сталого розвитку компанії, змогу оцінити її ризики та потенційні можливості в екологічній, соціальній та управлінській сферах.

У зв'язку з відсутністю у Банку торгової книги оцінка ризиків, що з нею пов'язана, не здійснюється. Моделі, а також їх валідація, та методи виявлення, вимірювання (оцінки), моніторингу, звітування, контролю та пом'якшення не розроблялись.

Опис моделей оцінки ризиків знаходиться у внутрішніх положеннях Банку щодо управління профільними ризиками.

Банк регулярно (не рідше ніж раз на рік) здійснює валідацію моделей та інструментів оцінки ризиків, розроблених з використанням математичного/статистичного/економетричного моделювання шляхом:

- 1) оцінки адекватності основних припущень моделі/інструменту та її/його внутрішньої логіки;
- 2) бек-тестування, здійсненого шляхом порівняння фактичних даних з результатами, отриманими за допомогою моделі/інструменту. Банк має право не здійснювати бек-тестування за умови формування судження щодо недостатності історичних даних;
- 3) порівняння результатів, отриманих за допомогою обраної Банком моделі, з результатами інших внутрішніх та/або зовнішніх моделей (за наявності таких).

Банк здійснює валідацію моделей/інструментів, розроблених як Банком, так і зовнішніми організаціями.

Банк не здійснює валідацію моделей/інструментів, що мають широке міжнародне застосування (також методу аналізу дюрацій, GAP-аналіз), за умови, що вони є стандартизованими, а інформація про їх складові, переваги та недоліки є загальнодоступною та не може бути змінена Банком в результаті їх валідації.

Банк не здійснює валідацію моделей/інструментів оцінки ризиків, розроблених Національним банком України, складові яких ґрунтуються на накопичених Національним

банком України узагальнених статистичних даних з усієї банківської системи України і використовуються банками для розрахунку мінімальних регуляторних вимог.

Банк здійснює валідацію моделей/інструментів, що передбачають варіативність результатів їх застосування (серед іншого обрана банком модель VaR).

Результатом валідації моделі/інструменту оцінки ризиків може бути:

- 1) підтвердження адекватності моделі/інструменту оцінки ризиків та продовження її/його подальшого використання без змін;
- 2) продовження використання моделі/інструменту оцінки ризиків, але з коригуванням окремих її/його параметрів;
- 3) заміна діючої моделі/інструменту оцінки ризиків через її/його неефективність на нові.

Валідація моделі/інструменту оцінки ризиків має бути незалежною від побудови моделі або вибору інструменту та її/його використання. Валідація має здійснюватися окремим підрозділом Банку (іншим, ніж підрозділ, який побудував та/або використовує модель або інструмент) або зовнішньою організацією, уключно з передаванням функції валідації моделей/інструментів такій організації на аутсорсинг. Побудова моделі може здійснюватись аутсорсером за умови дотримання Банком вимог щодо незалежності валідації такої моделі.

Головний ризик-менеджер (CRO) забезпечує належну обізнаність Наглядової ради Банку, щодо сильних та слабких місць моделей та інструментів оцінки ризиків, припущень та обмежень, притаманних моделям, з метою їх урахування під час розгляду результатів оцінки ризиків та прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень.

Виявлення суттєвих ризиків

Суттєві ризики – це ризики які можуть привести до втрат, що істотно впливає на оцінку достатності капіталу.

Суттєвість визначається згідно із методикою виявлення суттєвих ризиків (додаток №4).

З метою управління певними банківськими ризиками в позаштатних ситуаціях розробляється й реалізується **комплекс заходів у випадку кризових ситуацій**.

Головною метою розробки й реалізації комплексу заходів у випадку кризових ситуацій є недопущення істотного погіршення стану конкретного виду бізнесу (напрямку діяльності) Банку та/або досягнення відповідним банківським ризиком критичного для Банку значення.

Комплекс заходів у випадку кризових ситуацій:

- регламентує діяльність Банку до моменту подолання кризової ситуації;
- містить чіткий перелік процедур по подоланню кризової ситуації з деталізацією за інструментами/продуктами та з вказівкою, по можливості, черговості їх використання/реалізації;
- визначає колегіальний орган Банку та/або відповідальну особу, що вповноважена здійснювати поточне управління ситуацією;
- зазначає періодичність здійснення контролю виконання затверджених процедур комплексу заходів у випадку кризових ситуацій;
- визначає порядок резервування інформації, устаткування та інше;
- регламентує розробку плану відновлення бізнесу після надзвичайних ситуацій і підтримку його в актуальному стані;
- забезпечує запобігання виникненню аналогічних кризових ситуацій в майбутньому.

Такі заходи у випадку кризових ситуацій розроблені та передбачені в:

- Плані відновлення діяльності;
- Плані фінансування на випадок кризових ситуацій;
- Положенні про систему управління безперервною діяльністю АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК».

Для зменшення ризику Банк може застосовувати чотири основні типи заходів:

- 1) уникнення ризику (свідоме рішення не наражатися на певний вид ризику, яке визначається в Декларації схильності до ризиків);
- 2) запобігання втратам (виконання дій, ціллю яких є зменшення вірогідності втрат і мінімізації їх наслідків, таких як встановлення внутрішніх лімітів);
- 3) взяття ризику “на себе” (покриття збитків за рахунок власних ресурсів –резервів та розрахункової суми кредитних ризиків, хеджування валютного ризику);
- 4) перенесення ризику (перенесення ризику на інших суб’єктів, яке здійснюється за допомогою хеджування, страхування і диверсифікації)

Банк враховує при виборі заходів з управління ризиками наступні фактори:

- суттєвість відповідного ризику Банку та варіанти заходів з управління таким ризиком, що узгоджуються з ризик-апетитом Банку;
- забезпечення необхідного розподілу відповідальності з метою підвищення ефективності заходів з управління ризиками;
- економічну доцільність (порівняння витрат та переваг) при застосуванні можливих варіантів заходів з управління ризиками.

Інструменти системи управління ризиками містять в собі наступні елементи:

- формування нормативної бази за технологією бізнес-процесів, за порядком прийняття рішень, по методології оцінки ризиків;
- створення інформаційно-аналітичних систем;
- здійснення кількісної і якісної оцінки ризиків;
- використання ринкових стратегій (розподіл на портфелі);
- формування системи лімітів.

Одним з інструментів політики управління банківськими ризиками є ефективно функціонуюча система внутрішніх лімітів.

Система лімітів передбачає встановлення певних обмежень на прийняття Банком надмірних ризиків. Перевищення відповідних лімітів не допускається, крім як з дозволу та окремим рішенням Наглядової ради Банку.

Деякі з встановлених лімітів можуть передбачати орієнтацію на індикатори грошового та валютного ринку.

Наразі індикаторами грошового ринку є:

1. Український індекс міжбанківських ставок овернайт Ukrainian OverNight Index Average (далі - UONIA);
2. Облікова ставка Національного банку України.

UONIA є індикатором вартості короткострокових гривневих ресурсів, які надаються/залучаються на міжбанківському ринку України шляхом укладення кредитних та депозитних угод на строк овернайт. В разі невикористання UONIA в якості базового індикатору ставки в фінансових продуктах Банк, відповідно, не підтримує ціноутворення договорів між банками та їх клієнтами на її основі, а буде орієнтуватися на ринкові ставки.

Облікова ставка Національного банку України - монетарний інструмент, за яким Національний банк України встановлює для суб'єктів грошово-кредитного ринку орієнтир щодо вартості залучених та розміщених грошових ресурсів. Банк не має угод із використанням облікової ставки.

Індикаторами валютного ринку є:

1. Офіційний курс НБУ
2. Довідковий на 12:00 курс НБУ
3. Фіксинг з системи Bloomberg
4. Фіксинг з системи Reuters
5. Облікова ціна банківських металів.

Процедури управління та забезпечення контролю ризиків, пов'язаних із припиненням дії індикаторів грошового та валютного ринків.

У разі припинення дії певного індикатору грошового ринку Банк діє наступним чином:

№	Назва індикатору грошового ринку	Індикатор(и), що замінюють у разі припинення дії
1	UONIA	- облікова ставка Національного банку України - інший індикатор грошового ринку, який буде розроблено замість UONIA
2	Облікова ставка Національного банку України	новий індикатор грошового ринку, що буде встановлений Національним банком України замість облікової ставки

У разі припинення дії певного індикатору валютного ринку Банк діє наступним чином:

№	Назва індикатору валютного ринку	Індикатор(и), що замінює(ють) у разі припинення дії
1	Офіційний курс Національного банку України	- фіксинг з системи Bloomberg - фіксинг з системи Reuters - новий індикатор валютного ринку, що буде встановлений Національним банком України замість офіційного курсу
2	Довідковий на 12:00 курс Національного банку України	- офіційний курс Національного банку України - фіксинг з системи Bloomberg - фіксинг з системи Reuters
3	Фіксинг з системи Bloomberg	- фіксинг з системи Reuters - довідковий на 12:00 курс Національного банку України - офіційний курс Національного банку України - облікова ціна банківських металів
4	Фіксинг з системи Reuters	фіксинг з системи Bloomberg

		• довідковий на 12:00 курс Національного банку України • офіційний курс Національного банку України • облікова ціна банківських металів
5	Облікова ціна банківських металів	• офіційний курс Національного банку України разом з фіксингом з системи Bloomberg або Reuters • новий індикатор валютного ринку, що буде встановлений Національним банком України замість облікової ціни банківських металів

6. СХИЛЬНІСТЬ ДО РИЗИКУ ТА ЛІМІТИ РИЗИКУ

Банк визначає ризик апетит, як сукупну величину за всіма видами ризиків та окремо за кожним із ризиків, визначених наперед та в межах допустимого рівня ризику, щодо яких Банк прийняв рішення про доцільність/необхідність їх утримання з метою досягнення його стратегічних цілей та виконання бізнес-плану.

6.1. Декларація схильності до ризиків

Декларація схильності до ризиків є частиною (Додаток №1) цієї Стратегії та визначає:

1) сукупний рівень та види ризиків, які Банк має намір приймати та утримувати для досягнення бізнес-цілей. Загальний рівень ризик-апетиту має відповідати бізнес-моделі Банку;

2) максимальний рівень допустимого для Банку ризику, виходячи із розміру наявних ресурсів (капіталу та потреб у ліквідності) та з урахуванням необхідності дотримання вимог Національного банку України, зобов'язань перед інвесторами, вкладниками, кредиторами та акціонерами;

3) кількісні та якісні показники, які враховують такі аспекти, як достатність капіталу, ліквідність, операційна прибутковість та вартість ризику. Банк має встановити показники ризик-апетиту щодо забезпечення Банком дотримання встановлених нормативів достатності регулятивного капіталу та ліквідності;

4) рівень ризик-апетиту до кожного з видів ризику; індивідуальний рівень, який має стати основою для встановлення лімітів щодо кожного з видів ризику, а також мінімальний перелік кількісних та якісних показників ризик-апетиту щодо кожного з видів ризику;

5) розрахунок визначення величини ризик-апетиту та перелік припущень, що були використані Банком під час такого розрахунку;

6) види ризиків, яких Банк має уникати;

7) внутрішні та зовнішні чинники та обмеження, що впливають на прийняття Банком ризиків.

Також декларація містить інформацію щодо рівня суттєвості ризиків.

Зміст декларації схильності до ризиків доводиться до відома працівників Банку, які приймають ризики та несуть відповідальність за них.

На основі декларації схильності до ризиків розробляються та затверджуються ліміти ризиків.

6.2. Ліміти ризиків

Ліміт ризику - обмеження, установлені Банком для контролю величини ризиків, на які наражається Банк протягом своєї діяльності.

Банк установлює ліміти (обмеження) для суттєвих ризиків, що піддаються кількісному вимірюванню, у межах затвердженого ризик-апетиту (Додаток № 1).

Банк також установлює ліміти для управління різними джерелами концентрації ризиків.

Банк установлює значення лімітів ризиків як у відсотках до регулятивного капіталу Банку, так і до загального розміру активів, загальної суми зобов'язань. Банк має право встановлювати значення лімітів ризиків щодо окремих операцій або ризиків в абсолютних значеннях та/або у відсотках до інших показників Банку.

Банк переглядає значення лімітів ризиків у разі змін ринкових умов або стратегії Банку, але не рідше ніж раз на рік. Перегляд здійснюється на підставі пропозицій бізнес-підрозділів Банку та підрозділу з управління ризиками Банку.

Наглядова рада Банку проводить позачерговий перегляд значень лімітів, якщо авторизовані перевищення або порушення лімітів ризиків є частими або постійними. Результатом такого перегляду можуть бути:

- 1) перегляд значень діючих лімітів;
- 2) залишення значень лімітів без змін та затвердження плану заходів щодо припинення порушення та запобігання їх подальшому перевищенню/порушенню.

6.3. Процедура ескалації порушень ризик- апетитів та лімітів ризиків

Підрозділ з управління ризиками Банку здійснює контроль за дотриманням ризик-апетитів та лімітів ризиків і не пізніше наступного робочого дня після виявлення порушення ліміту ризику, крім порушення ліміту, викликаного зміною курсів валют, та яке не перевищує 5 % від встановленого ліміту, інформує про це Наглядову раду Банку, Комітет з управління ризиками Наглядової ради Банку (в разі його створення), Правління Банку та його комітети щодо такого порушення.

Підрозділ з управління ризиками в разі порушень Банком ризик-апетитів та лімітів ризиків, встановлених Наглядовою радою Банку, надає Головному ризик-менеджеру (CRO) та/або Наглядовій раді Банку, Комітету з управління ризиками Наглядової ради Банку (в разі його створення), Правлінню Банку інформацію про причини порушення лімітів.

Інформація надсилається електронною поштою Outlook. Звіт повинен бути доступним для розуміння та містить наступну інформацію:

- Назва та розмір порушеного ліміту,
- Причини порушення,
- Відповідальний підрозділ за порушення,
- Пропозиції щодо заходів для усунення порушення лімітів або обґрунтовані рекомендації щодо перегляду ліміту.

Мінімальний обов'язковий перелік лімітів визначено в Додатку 1 до цієї Стратегії.

6.4. Механізм реалізації права вето

Вето - накладання заборони Головним ризик-менеджером (CRO), Головним комплаєнс-менеджером (CCO), іншими керівниками, які мають на це право, на рішення Правління Банку, комітетів та інших колегіальних органів Правління Банку.

У разі реалізації посадовими особами права вето на рішення Правління Банку, комітетів та інших колегіальних органів Правління Банку спрацьовує наступний механізм:

- Посадова особа зупиняє подальшу реалізацію рішення до отримання офіційного затвердження від Наглядової ради Банку;
- Посадова особа готує доповідну записку на Наглядову раду Банку зі своїми вмотивованими і сформульованими висновками щодо ризикованості рішень, на які було накладено вето;
- Наглядова рада Банку в строк, не більше 1 (одного) місяця, розглядає доповідну записку;
- У разі прийняття визначених ризиків, вказаних в доповідній записці, Наглядова рада Банку приймає рішення більшістю членів Наглядової ради Банку;
- Після отримання рішення Наглядової ради Банку накладене вето анулюється.

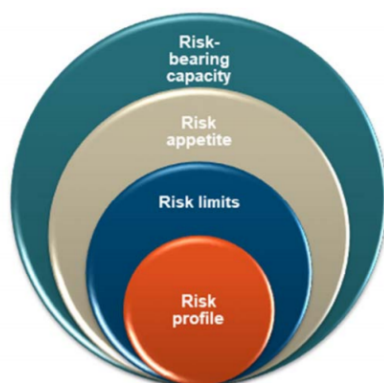
Випадки накладання вето:

- Порушення ризик-апетитів та лімітів, встановлених Наглядовою радою Банку;
- Рішення, реалізація яких призведе до збиткової діяльності Банку;
- Порушення заборон, визначених в внутрішньобанківських нормативних документах Банку, затверджених Наглядовою радою Банку;
- Рішення, реалізація яких призведе до порушення вимог законодавства, відповідних стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк, конфлікту інтересів;
- Рішення, реалізація яких призведе до значної втрати капіталу Банку;
- Рішення, реалізація яких призведе до застосування штрафних санкцій до Банку;
- Рішення, реалізація яких призведе до збоїв в роботі системи внутрішнього контролю та системі управління ризиками Банку.

У разі тимчасової відсутності Головного ризик-менеджера (CRO) та/або Головного комплаєнс-менеджера (CCO) правом накладання заборони (вето) володіє особа, яка виконує його функції згідно наказу про виконання тимчасових обов'язків.

6.5. Порядок обчислення профілю ризику

Профіль ризику - результат оцінки рівня ризиків Банку на певну дату до врахування заходів для мінімізації ризиків, а також з урахуванням таких заходів, у розрізі кожного з видів ризику та в агрегованому вигляді

Профіль ризику вимірюється із використанням регулятивного капіталу Банку, розрахованого для кредитного, ринкового, операційного та інших ризиків. Також аналізуються інші кількісні та якісні показники ризикованості для кожного окремого ризику.

Профіль ризику розраховується в цілому по Банку та окремо по кожному суттєвому ризику. Інформація про профіль ризику розглядається на засіданнях профільних комітетів щомісячно, Правлінням та Наглядовою радою Банку щоквартально в звіті підрозділу з управління ризиками.

Кількісний розрахунок профілю ризику проводиться також на основі результатів стрес тестування. А саме розраховується вплив найбільш вірогідних сценаріїв на регулятивний капітал Банку.

Якісна оцінка профілю ризику проводиться на основі таких показників:

Профіль ризику – кредитний ризик

- Дотримання внутрішніх лімітів,
- Динаміка та структура кредитного портфелю,
- Показники концентрації (найбільші позичальники, ТОП-10, галузі, географія),
- Міграція рейтингів/класів 351,
- Рівень NPL,
- Рівень NPL у порівнянні з банківською системою,
- Операції з пов'язаними з Банком особами.

Профіль ризику – ризик ліквідності

- Валютна структура балансу Банку та ресурсні ГЕПи,
- Динаміка LCR_{ВВ/ів},
- NSFR, ,
- Показники концентрації ризику ліквідності, в межах встановленого ризик-апетиту,
- Дюрація портфелів,
- Частка стабільних/волатильних поточних зобов'язань.

Профіль ризику – інші ризики

- Процентний: NII Sensitivity для банківської книги,
- Ринковий: величина відкритих позицій, величина та динаміка VaR, розмір ринкового ризику згідно ПП НБУ 162 від 30.12.21,
- Операційний: кількість та вартість інцидентів, величина потенційних та реалізованих збитків,
- Агрегований ризик: Розрахунок агрегованих показників схильності до ризику та встановлення рейтингу банку методом комплексної оцінки груп показників.

Профіль комплаєнс-ризиків, ризик-профіль Банку ВК/ФТ розраховуються у порядку, визначеному внутрішніми документами Банку з питань комплаєнс та фінансового моніторингу, з урахуванням встановленого рівня ризик-апетиту.

Під час розрахунку профілю ризику обов'язково аналізується відповідність ризик-апетиту Банку. Банком на підставі профілю ризику визначається сукупний та допустимий рівень (Risk Capacity) ризиків.

7. ІНФОРМАЦІЙНА СТРУКТУРА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

7.1. Етапи (послідовність) первинної обробки інформації по ризиках.

Управління ризиками - це ідентифікація, аналіз, контроль та моніторинг ризиків, на які наражається Банк в залежності від змін параметрів фінансових ринків, таких як вартість ресурсів та дохідність, кредитоспроможність партнерів, зміни валютних котирувань і т.п.

Важливу роль в процесі прийняття ризику Банком відіграє етап виявлення та опрацювання інформації, яка пов'язана з ризиками. При цьому необхідно забезпечити її цілісність, повноту і якість для подальшого її застосування на етапі прийняття рішення щодо ризику керівництвом Банку.

Загальна послідовність обробки інформації при управлінні ризиками в Банку наведена у Схемі №2.

Схема №2

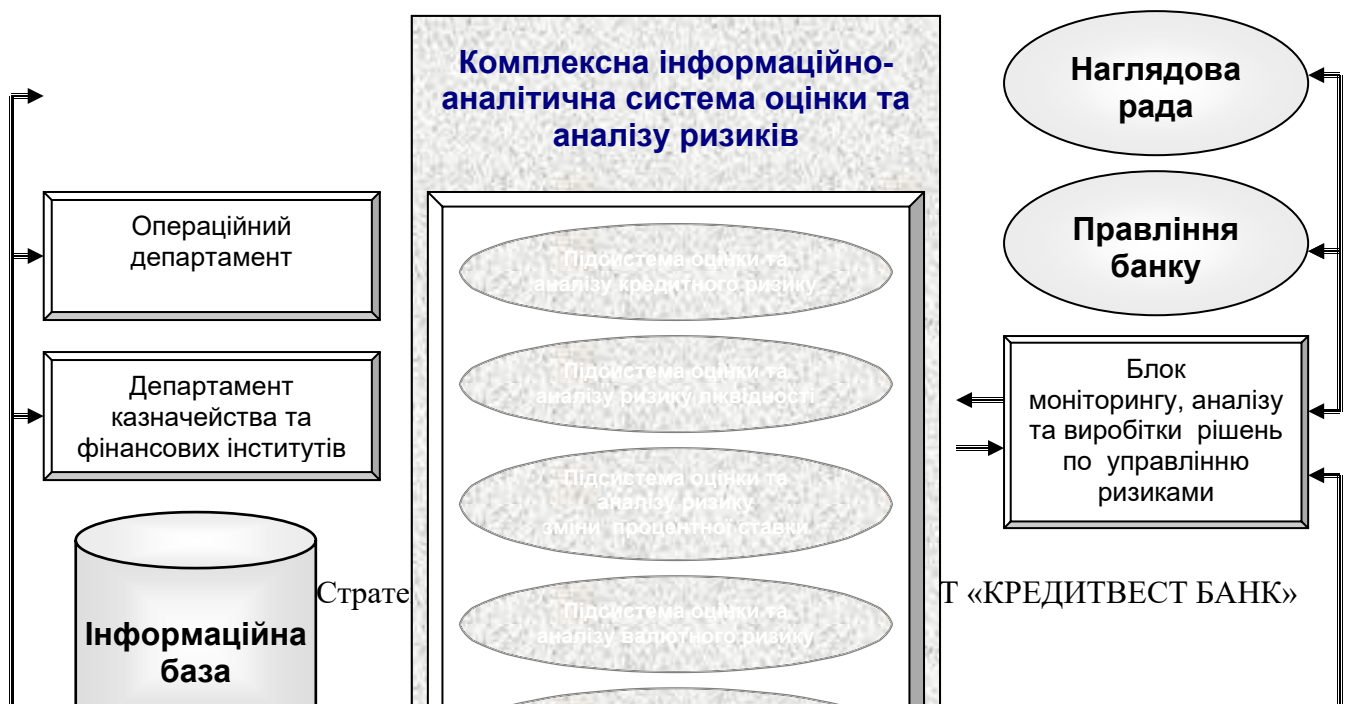

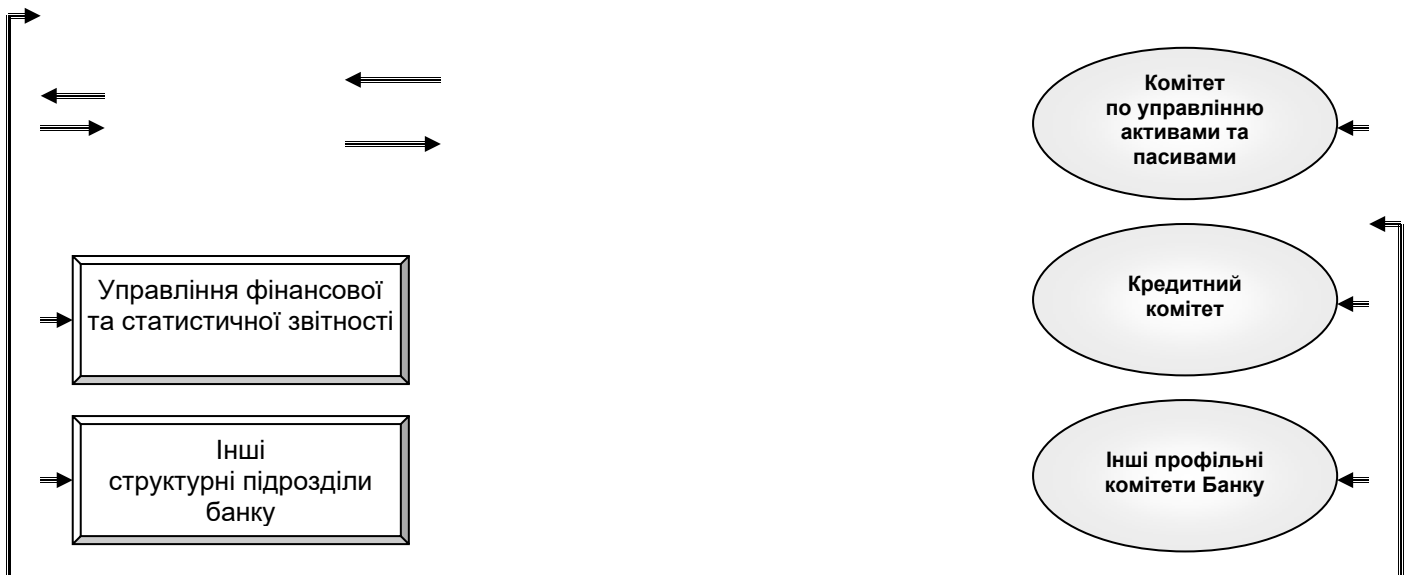
7.2. Комплексна інформаційно-аналітична система оцінки та аналізу ризиків.

Основне навантаження при опрацюванні інформації по ризиках покладається на комплексну інформаційно-аналітичну систему оцінки та аналізу ризиків. Відповідно до прийнятої Банком класифікації ризиків, ця система має наступну інформаційно-технологічну структуру та зв'язки (основні компоненти), яка наведена у Схемі №3.

Наведена схема відображає процес проходження та обробки інформації стосовно ризиків, на які наражається Банк, та підготовку управлінського рішення стосовно прийняття ризиків.

Схема №3.

7.2.1. Інформаційна база та звітність

Значне місце у наведеній схемі обробки інформації та прийняття ризику відведено інформаційній базі, в т.ч. ОДБ Б2. Вона відіграє ключову роль у ефективному функціонуванні системи управління ризиками, а відтак потребує доволі значних витрат у створенні.

Користувачами інформації бази є практично всі підрозділи Банку. Інформація бази поділяється на три рівні.

Перший рівень (оперативний). Даний рівень інформації використовується підрозділами Банку у своїй поточній діяльності. Цей рівень забезпечує можливість прийняття рішень в межах встановлених лімітів та нормативів, не залучаючи до процесу прийняття ризику вищого ешелону менеджменту Банку. Це дає змогу своєчасно і ефективно здійснювати моніторинг наявної ситуації та управління ризиками, не втрачаючи час на додаткові зусилля структурних підрозділів щодо погодження та затвердження своїх дій. Цей рівень регламентовано відповідними повноваженнями керівників підрозділів, які затверджуються Комітетом по управлінню активами та пасивами (КУАП) Правління та Правлінням Банку з обов'язковим узгодженням з Наглядовою радою Банку.

Другий рівень (оперативно-тактичний). На цьому рівні поєднуються висновки, щодо прийняття ризику першого рівня, з подальшим аналізом інформації аналітичним блоком системи управління ризиками. Опрацювання ситуації відбувається одночасно у двох напрямках, оперативному і тактичному. Головна роль у підготовці прийняття рішення стосовно ризику на цьому рівні, покладається на аналітичний блок. Проводиться додатковий аналіз інформації, її деталізація або групування, здійснюється експертиза запланованої операції на відповідність планам розвитку Банку, критеріїв політик Банку стосовно прийняття ризиків, наявної ситуації на фінансовому ринку, тощо. Остаточне рішення щодо прийняття ризику в такому разі приймається Правлінням Банку, профільними комітетами, або Наглядовою радою Банку, які використовують для виробітки управлінського рішення інформацію, яку надає аналітичний блок.

Третій рівень (стратегічний). Цей рівень інформації використовується при розробці стратегічних бізнес-планів Банку на майбутній період. Інформація цього рівня носить прогностичний характер і використовується виключно вищою ланкою керівництва Банком. Прийняття рішень на базі цієї інформації здійснюється Наглядовою радою та Правлінням Банку. Узагальнення інформації здійснюється аналітичним блоком системи на базі даних

інших підрозділів Банку відповідно до завдань цих підрозділів по створенню стратегічних бізнес-планів.

Структура, обсяги та актуалізація інформації, яка зберігається в інформаційній базі визначаються безпосередньо аналітичним блоком системи управління ризиками та структурними підрозділами Банку, виходячи з нагальних потреб підрозділів Банку та вищої ланки керівництва для забезпечення якісного рівня управління діяльності Банку.

Практичне створення та підтримка інформаційної бази здійснюється підрозділом ІТ у тісному зв'язку з іншими підрозділами Банку. Ведучу роль у визначенні методологічних підходів в цьому процесі відводиться аналітичному блоку системи управління ризиками, який здійснює методологічну та організаційно-консолідуючу функцію при визначенні параметрів та інформації, яка буде зберігатися в інформаційній системі.

Банк розробляє процедури агрегування даних щодо ризиків, що забезпечують виконання таких принципів:

- 1) точність і цілісність.
- 2) повноту даних.
- 3) своєчасність.
- 4) адаптивність.

Уповноважені підрозділи Банку складають управлінську звітність про ризики, яка має бути:

- 1) точною, повною, містити своєчасну інформацію, вивіреною та достовірно відображати рівень прийнятого Банком ризику;
- 2) комплексною;
- 3) чіткою та інформативною;
- 4) періодичною;
- 5) поширеною серед користувачів управлінської звітності про ризики із забезпеченням конфіденційності.

Банк включає в управлінську звітність про ризики інформацію про відкриті провадження у справах, у яких Банк та/або керівник Банку, та/або власник істотної участі в Банку є відповідачем, а також про прийняті судами рішення не на їх користь, що можуть призвести до суттєвих наслідків для Банку. Такими наслідками є виникнення збитків/санкцій та/або додаткових втрат чи недоотримання запланованих доходів, та/або втрати репутації, що окремо або в сукупності може спричинити порушення Банком пруденційних нормативів капіталу та/або ліквідності, установлених Національним банком України.

Банк з метою забезпечення належного аналізу та оцінки ризиків, прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо мінімізації ризиків здійснює аналіз інформації, що міститься в державних реєстрах, інформаційних системах Банку та органів державної влади, засобах масової інформації, інших відкритих джерелах.

Банк визначає у своїх внутрішньобанківських документах порядок виявлення, моніторингу такої інформації та забезпечує своєчасний контроль, вимірювання (оцінювання) збитків/санкцій, додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів, використовуючи як власний досвід, так і досвід інших банків (за наявності).

На розгляд Правління Банку на щомісячній основі подається звітність щодо суттєвих ризиків, їх алокації, концентрації, динаміки, відповідності лімітам та ризик-апетитам, якості та інша звітність, що запитується Правлінням Банку або може бути суттєвою в процесі

прийняття управлінських рішень та, за необхідності, надаються експертні судження щодо очікуваних ризиків та рекомендації щодо їх мінімізації, контролю, уникнення.

На розгляд Наглядовій раді Банку на щоквартальній основі подається звітність щодо стрес-тестування суттєвих ризиків Банку, виконання лімітів, ризик-апетитів, виконання стратегії по роботі з НПА та інша звітність, що запитується Наглядовою радою Банку або може бути суттєвою в процесі прийняття управлінських рішень та, за необхідності, надаються експертні судження щодо очікуваних ризиків та рекомендації щодо їх мінімізації, контролю, уникнення.

Наглядова рада Банку, колегіальні органи, Правління Банку та інші користувачі управлінської звітності про ризики можуть встановлювати періодичність складання та надання управлінської звітності про ризики як у звичайних умовах, так і в стресових ситуаціях. Така періодичність вказується безпосередньо у внутрішніх положеннях Банку щодо окремих ризиків.

8. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ БАНКІВСЬКИХ РИЗИКІВ

Для побудови ефективної системи управління банківськими ризиками Банк впроваджує паралельно з процесом управління ризиками стратегію «ризик-орієнтованого» підходу до контролю, який передбачає виявлення причин виникнення ризиків та своєчасне управління ними.

Результатом впровадження «ризик-орієнтованого» підходу до контролю стало впровадження в Банку системи внутрішнього контролю, яка полягає в:

- аналізі ризиків і встановленні причин їх виникнення;
- удосконаленні системи виявлення ризиків на ранній стадії;
- усвідомленні всіма співробітниками необхідності впровадження/проведення «самоконтролю».

Ефективність системи внутрішнього контролю виражається в:

- процесній інтеграції (впровадження в процес);
- оцінці ризиків на регулярній основі;
- розробці та проведенні заходів, з подальшою оцінкою їх ефективності.

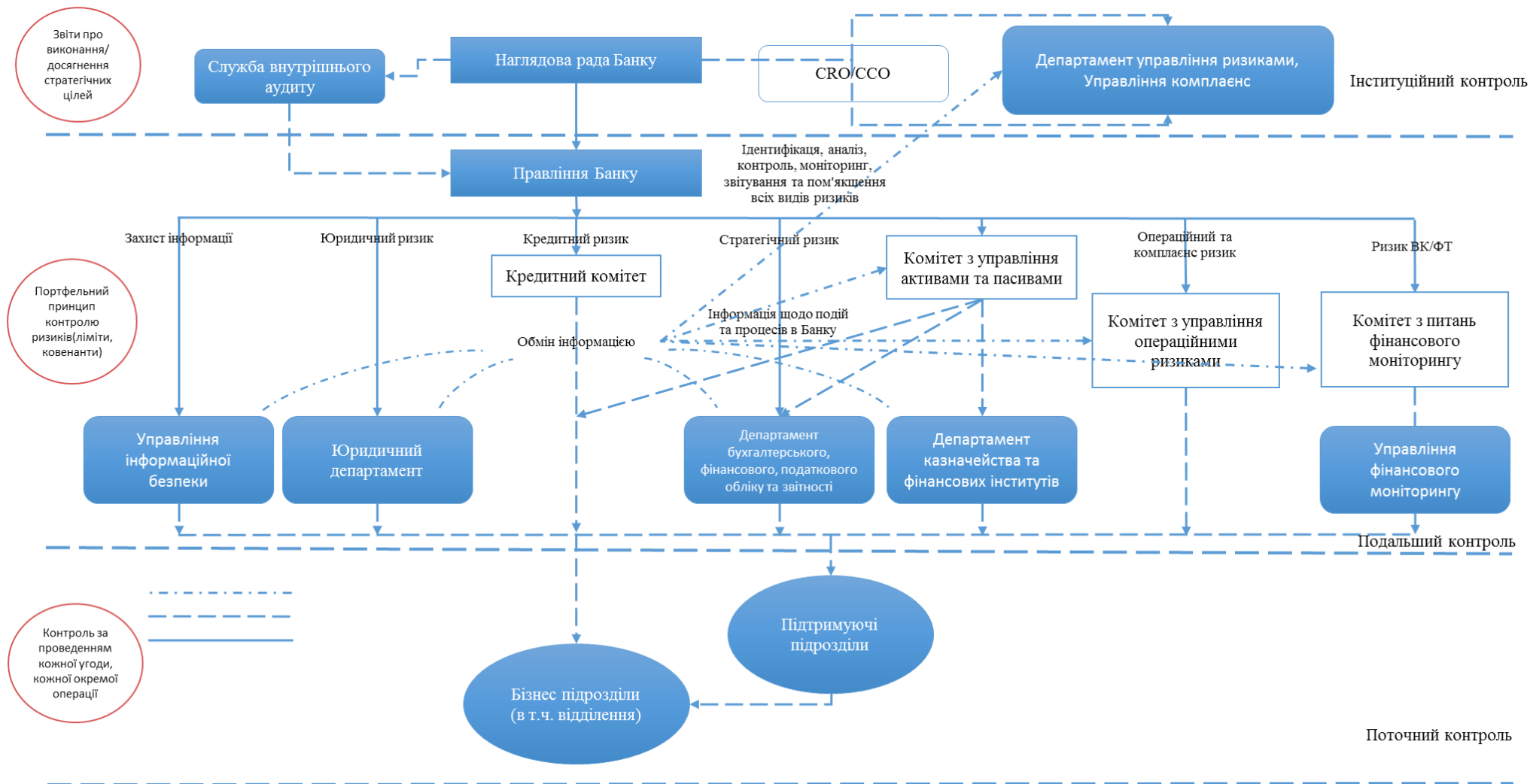
Рівні контролю в частині проведення банківських операцій:

1 Рівень - Самоконтроль/попередній, поточний контроль, який проводиться під час здійснення операцій Банку і включає контроль за дотриманням внутрішніх документів щодо здійснення цих операцій, коректності внесення даних в ПЗ, порядку прийняття рішень про їх здійснення, контроль за своєчасним і достовірним відображенням операцій у бухгалтерському обліку та звітності, контроль за збереженням майна Банку, прийняття ризиків, своєчасне звітування щодо їх виявлення.

2 Рівень - Подальший контроль, який проводиться після здійснення операцій Банку і полягає у перевірці обґрунтованості та правильності здійснення операцій за період (портфельний підхід до аналізу і контролю операцій), а також відповідності документів встановленим формам та вимогам щодо їх оформлення, відповідності виконуваних працівниками обов'язків їх посадовим інструкціям, виявленні причин порушень і недоліків та визначенні заходів щодо їх усунення, коригуванні планових і прогнозних показників, перевірці повноти та достовірності даних статистичної звітності, сформованої Банком.

3 Рівень - Інституційний контроль - проведення планових перевірок підрозділом внутрішнього аудиту для незалежної оцінки ефективності роботи, впровадженої системи

управління та контролю банківських ризиків, а також якості організації процесів та здійснення операцій учасниками процесів.

9. ПРІОРИТЕТИ КОМПЛЕКСНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Для даного етапу розвитку банківської системи України, зокрема АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК», найбільш характерними серед фінансових ризиків є кредитний ризик і ризик ліквідності, серед групи нефінансових ризиків – операційний. Важливе місце в сфері управління ризиками займає питання достатньої капіталізації та ліквідності Банку. Комплексна система управління ризиками формується з урахуванням цих пріоритетів.

Вдосконалення управління кредитним ризиком здійснюється з урахуванням подальшого розширення активних операцій Банку і збільшення його частки на ринку, активного впровадження банківських продуктів.

Кредитна політика Банку з точки зору ризиків передбачає існування більш тісного зв'язку кредитного ризику з іншими видами ризиків (особливо фінансових), формування системи внутрішніх кредитних рейтингів, вдосконалення регламентів і процедур (в т.ч. централізації і децентралізації прийняття рішень), встановлення лімітів (портфельних, концентрації, галузевих, максимального розміру на одного позичальника, максимального строку кредитування тощо), моніторингу операцій, прийняття своєчасних заходів, системи роботи з проблемними активами.

Одним із головних пріоритетів комплексної системи, є постійне вдосконалення системи оцінки, моніторингу та управління іншими фінансовими ризиками: ліквідності, процентним, валютним, ринковим. Зокрема, стосовно прогнозування ліквідності на більш тривалі строки, оцінки і прогнозування процентного ризику (на найближчі 6 місяців), регулювання відкритих валютних позицій, впровадження системи лімітування операцій ділінгу (“Stop-loss”, “Stop-out”), розрахунків “Нетто-капіталу”. Важливим елементом комплексної системи є формування інтегрованої моделі оцінки і прогнозування фінансових ризиків.

Стосовно операційних ризиків пріоритетним є вдосконалення процедур щодо ризиків персоналу, облікових систем та ризиків операційних технологій (розподіл повноважень, контроль, захист інформаційної системи Банку, незалежні перевірки, заходи безпеки).

Такий підхід реалізується за допомогою регламентованих процедур та нормативно-правових актів Банку, якими передбачається комплекс обмежень і лімітів, чітко прописані правила здійснення, а в разі необхідності – узгодження підрозділами Банку з вищим керівництвом Банку відповідних операцій. Тобто, центри відповідальності діють в межах делегованих повноважень; по видах ризиків – це частина фінансових, зокрема кредитних ризиків (на рівні встановлених профільними комітетами Банку лімітів), а також операційні та комплаєнс ризики.

10. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Внутрішній контроль процесу управління ризиками базується на розподілі обов'язків між підрозділами Банку з використанням принципу трьох ліній захисту згідно цієї Стратегії, Політики організації системи внутрішнього контролю в Банку та Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02.07.2019р. № 88.

Контроль на другій лінії захисту здійснюється на рівні підрозділів з управління ризиками та комплаєнс, які здійснюють моніторинг ефективності процедур контролю на 1-шій лінії захисту в межах виконання функцій незалежного контролю 2-гої лінії захисту.

Контроль на третій лінії захисту здійснюється на рівні підрозділу внутрішнього аудиту Банку, яке здійснює незалежну оцінку ефективності діяльності першої та другої ліній захисту та загальну оцінку ефективності системи внутрішнього контролю з урахуванням вимог, установлених Положенням про організацію внутрішнього аудиту в банках України,

затвердженим Постановою Правління Національного банку України №311 від 10 травня 2016 (зі змінами).

Інформація та відомості, що є вихідними даними процесу управління ризиками Банку віднесені до інформації з обмеженим доступом категорії «КОНФІДЕНЦІЙНО». Обробка, обіг та зберігання конфіденційної інформації, а також відповідальність за її несанкціоноване використання регламентовано у внутрішньому нормативному документі Банку «Положення про захист інформації з обмеженим доступом».

Цей документ регламентує та окреслює основні припущення та підходи при побудові комплексної стратегії управління ризиками в АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК», а також визначає ключові моменти функціонування та політики, які застосовуються Банком для забезпечення актуального та ефективного ризик-менеджменту.

Ця Стратегія набуває чинності з дня, наступного за днем її затвердження Наглядовою радою Банку, та переглядається в разі суттєвих змін в нормативно-правових актах Національного банку України, що стосуються складових процесу управління ризиками, але не рідше ніж раз на рік.

Окремі положення цього документу можуть бути переглянуті та змінені в залежності від конкретної ситуації на фінансовому ринку України, змін пріоритетів розвитку Банку, чи інших суттєвих факторів, які можуть виникнути в процесі діяльності Банку.

Зміни і доповнення до цієї Стратегії затверджуються Наглядовою радою Банку та оформляються шляхом викладення документа у новій редакції.

У разі невідповідності будь-якої частини цієї Стратегії вимогам чинного законодавства України або нормативно-правовим актам Національного банку України, дана Стратегія буде діяти лише в тій частині, яка не суперечитиме чинному законодавству України або нормативно-правовим актам Національного банку України. До внесення відповідних змін у цю Стратегію, працівники Банку в своїй роботі повинні керуватися нормами чинного законодавства України.

При виконанні цієї Стратегії у період дії воєнного стану (війни) або особливого стану, Банк враховує особливості роботи у такі періоди, визначені чинним законодавством України, у тому числі роз'ясненнями та нормативно-правовими актами Національного банку України.

**ДОДАТОК № 1 Декларація схильності до ризиків
до Стратегії та політики управління
ризиками АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК»**

ДЕКЛАРАЦІЯ СХИЛЬНОСТІ ДО РИЗИКІВ

Декларація схильності до ризиків (RAS - Risk Appetite Statement) - внутрішньобанківський/внутрішньогруповий документ, який визначає сукупну величину ризик-апетиту, види ризиків, які Банк прийматиме або уникатиме з метою досягнення його бізнес-цілей, та рівень ризик-апетиту щодо кожного з них (індивідуальний рівень).

Декларація схильності до ризиків є частиною цієї Стратегії та визначає:

1) сукупний рівень ризик-апетиту та види ризиків, які Банк має намір приймати та утримувати для досягнення бізнес-цілей. Сукупний рівень ризик-апетиту має відповідати бізнес-моделі Банку. Банк має право не включати ризик ліквідності до сукупного рівня ризик-апетиту;

2) максимальний рівень допустимого для Банку ризику (Risk Capacity), виходячи із розміру наявних ресурсів (капіталу Банку та його потреб у ліквідності) та з урахуванням необхідності дотримання вимог Національного банку України, зобов'язань перед інвесторами, вкладниками, іншими кредиторами та акціонерами;

3) кількісні та якісні показники ризик-апетиту, які враховують такі аспекти, як достатність капіталу, ліквідність, операційна прибутковість та вартість ризику. Банк має встановити показники ризик-апетиту щодо забезпечення Банком дотримання встановлених нормативів достатності регулятивного капіталу та ліквідності;

4) рівень ризик-апетиту щодо кожного з видів ризику (індивідуальний рівень), який має стати основою для встановлення лімітів, а також мінімальний перелік кількісних та якісних показників ризик-апетиту щодо кожного з видів ризику;

5) підходи та перелік припущень, що були використані Банком під час визначення показників ризик-апетиту, наведених у підпунктах 1 - 4 пункту 63 глави 10 розділу I RAS;

6) види ризиків, яких Банк має уникати;

7) внутрішні та зовнішні чинники та обмеження, що впливають на прийняття Банком ризиків.

Також декларація містить інформацію щодо рівня суттєвості ризиків. Згідно із Методикою виявлення суттєвих ризиків Банку до Стратегії та політики управління ризиками АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК» (Додаток № 4 до цієї Стратегії) Банк визначив такі суттєві ризики, які притаманні Банку:

- 1) кредитний ризик;
- 2) ризик ліквідності;
- 3) процентний ризик банківської книги;
- 4) ринковий ризик;
- 5) операційний ризик;
- 6) комплаєнс-ризик;
- 7) ризик ПВК/ФТ.

Зміст декларації схильності до ризиків доводиться до відома працівників Банку, які приймають ризики та несуть відповідальність за них.

На основі декларації схильності до ризиків розробляються та затверджуються ліміти ризиків.

Ліміт ризику - обмеження, установлені Банком для контролю величини ризиків, на які наражається Банк протягом своєї діяльності.

Банк установлює ліміти (обмеження) для суттєвих ризиків, що піддаються кількісному вимірюванню, у межах затвердженого ризик-апетиту.

Банк також установлює ліміти для управління різними джерелами концентрації ризиків.

Банк установлює значення лімітів ризиків як у відсотках до регулятивного капіталу Банку, так і до загального розміру активів, загальної суми зобов'язань. Банк має право встановлювати значення лімітів ризиків щодо окремих операцій або ризиків в абсолютних значеннях та/або у відсотках до інших показників Банку.

Банк переглядає значення лімітів ризиків у разі змін ринкових умов або загальної Стратегії Банку, але не рідше ніж раз на рік. Перегляд здійснюється на підставі пропозицій бізнес-підрозділів Банку та підрозділу з управління ризиками.

Наглядова рада Банку проводить позачерговий перегляд значень лімітів, якщо авторизовані перевищення або порушення лімітів ризиків є частими або постійними. Результатом такого перегляду можуть бути:

- 1) перегляд значень діючих лімітів;
- 2) залишення значень лімітів без змін та затвердження плану заходів щодо припинення порушення та запобігання їх подальшому перевищенню/порушенню.

Бізнес-модель Банку у прогностному періоді не змінюється та ключовими стратегічними пріоритетами в діяльності Банку визначено як «корпоративний бізнес» – обслуговування сегменту міжнародних компаній та великих компаній-імпортерів та експортерів із різних галузей економіки, а також Банк планує розширити коло клієнтів, впроваджуючи екологічні проекти (використання альтернативних енергоджерел за підтримки ЄБРР), проекти у сфері страхування, IT- компаній.

У своїй роботі Банк намагається **дотримуватись таких принципів** в управлінні ризиками:

- Банк не ризикує, якщо є така можливість;
- Банк не ризикує більше, ніж це може дозволити власний капітал;
- Банк не створює ризикових ситуацій заради отримання надприбутку.

Загальний рівень ризик-апетиту відповідає бізнес-моделі Банку

н/п	Показник ризик-апетиту	Формула розрахунку	Фактичне значення на 01.01.2025	Граничне значення
1.	Кредитний ризик			
1.1	Рівень кредитного ризику	$\frac{\text{Кредитний ризик}}{\text{Загальні активи}}$	2.6%	5.5%
1.2	Показник ризику концентрації кредитного ризику			
1.2.1	Максимальний обсяг заборгованості за одним	$\frac{\text{Сума всіх вимог контрагента}}{\text{Регулятивний капітал}}$	22,2%	24.8%

	боржником / групою пов'язаних контрагентів у відсотках до регулятивного капіталу			
1.2.2	Максимальний обсяг заборгованості за одним боржником / групою пов'язаних контрагентів у відсотках до загального обсягу портфеля кредитів	$\frac{\text{Сума всіх вимог контрагента}}{\text{Загальний портфель}}$	6.4%	9%
1.2.3	Максимальний обсяг галузевої концентрації портфеля кредитів у відсотках до загального обсягу портфеля кредитів	$\frac{\text{Частка найбільшого розміру кредитних вимог до позичальників з однієї галузі}}{\text{Загальний портфель}}$	34,3%	45%
1.2.4	Рівень непрацюючих активів (визначених згідно вимог МСФЗ 9) у відсотках до відповідного виду активів юридичних осіб	$\frac{\text{Сума непрацюючих активів МСФЗ}}{\text{Загальний портфель МСФЗ}}$	7,4%	15%
1.2.5	Рівень непрацюючих активів у відсотках до відповідного виду активів юридичних осіб	$\frac{\text{Сума непрацюючих активів}}{\text{Загальний кредитний портфель}}$	23.3%	35%
1.2.6	Індивідуальний рівень ризик-апетиту до кредитного ризику Максимальний обсяг географічної концентрації портфеля кредитів у відсотках до загального обсягу портфеля кредитів юридичних осіб	$\frac{\text{Сума кредитного портфеля в кожному регіоні}}{\text{Загальний портфель}}$	10,8%	30%
1.3	Показник максимального зростання обсягу портфеля кредитів у відсотках до його величини на початок року із врахуванням зміни валютного курсу	Зростання загального портфеля	20%	150%
1.4	Дотримання нормативів кредитного ризику (якісний показник)	Кількість порушень нормативів кредитного ризику Національного банку України	Відсутні порушення	В межах нормативів Національного банку України
2	Процентний ризик банківської книги			
2.1	Індивідуальний рівень ризик-апетиту до процентного ризику банківської книги Максимальне падіння чистого процентного	Найгірше ймовірне зниження значення показника визначене із застосуванням усіх сценаріїв зміни процентних ставок, що використовуються Банком	2,5 млн. грн	29 млн. грн

	доходу Банку протягом наступних 12 місяців			
2.2	Максимальне падіння економічної вартості капіталу Банку	Найгірше ймовірне зниження значення показника визначене із застосуванням усіх сценаріїв зміни процентних ставок, що використовуються Банком з врахуванням фактору часу	5,7% РК	10% РК
2.3	Якісний показник Стратегічний ризик - показник досягнення планових показників	Оцінка виконання Банком планового показника по % результату, передбачених стратегічним планом з врахуванням виконання інших фінансових планів (в період невизначеності оцінка ризик-апетиту може змінюватись)	17%	30%
3	Ризик ліквідності			
3.1	Період повного та своєчасного виконання Банком своїх платіжних зобов'язань під час стресової ситуації без залучення кредитів від Національного банку України	Кількість днів	1	14
3.2	Необхідний обсяг ВЛА для повного та своєчасного виконання Банком своїх платіжних зобов'язань під час стресової ситуації без залучення кредитів від Національного банку України	Обсяг ВЛА	410 млн. грн	600 млн. грн
3.3	Гранична величина нормативу ліквідності LCR (індивідуальний якісний показник)	Розраховується як нормативне значення НБУ з урахуванням додаткового обмеження Банку	299,3%	105%
3.4	Гранична величина нормативу ліквідності NSFR (індивідуальний якісний показник)	Розраховується як нормативне значення НБУ з урахуванням додаткового обмеження Банку	162,5%	105%
4	Ринковий ризик			
4.1	Індивідуальний рівень ризик-апетиту до ринкового ризику Максимально можлива вартість під ризиком	Визначення чутливості капіталу Банку до очікуваних коливань	0.06%	3%
4.2	Якісний показник Виконання нормативів валютної позиції НБУ	Кількість порушень нормативів валютної позиції НБУ	Відсутні порушення	Без порушень
5	Операційний ризик			

5.1	Індивідуальний рівень ризик-апетиту до операційного ризику Максимальний обсяг втрат від подій операційного ризику протягом року	Розраховується як сума фактичних збитків від настання інцидентів операційного ризику протягом року.	0.0 млн. грн	4 млн. грн
5.2	Якісний показник Дотримання пруденційних вимог	Оцінка Банком дотримання встановлених економічних нормативів та нормативів і порядку обов'язкового резервування коштів на кореспондентському рахунку за звітний період	Без порушень	Без порушень
6	Комплаєнс-ризик	Розраховується відповідно до Методики оцінки комплаєнс-ризиків в АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК»	7 192 152,00 грн	2 425 100,65 грн
7	Ризик ВК/ФТ	Визначається за групами ризику притаманними ризик-профілю Банку – низький, середній або високий.	Прийнятний	Прийнятний
8	Загальний рівень ризик-апетиту			
8.1	Сукупний рівень ризику	Розраховується як комплексний вплив ризиків: кредитного, ліквідності, процентного ризику банківської книги, ринкового, операційного та комплаєнс-ризиків	66,8 млн. грн	150 млн. грн
8.2	Максимальна сума зменшення регулятивного капіталу (далі – РК)	Розраховується як різниця фактичного РК і значення РК на початок року. Розрахунок РК відповідно до Положення про порядок визначення банками України розміру регулятивного капіталу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28 грудня 2023 року № 196 (далі Постанови НБУ № 196). Встановлено у відповідності до Стратегії Банку та вимог Національного банку України до мінімального значення нормативу НРК (вказується 0, якщо зменшення відсутнє)	9,15 млн. грн.	не більше 150 млн. грн
8.3	Гранична величина нормативу достатності регулятивного капіталу (НРК)	Норматив НРК Національного банку України з врахуванням додаткового обмеження Банку. Розрахунок відповідно Постанови Національного банку України № 368	23,88%	не менше 11% РК

Оскільки основним продуктом (більше 90%) Банку є кредитні лінії, то ризик-апетит "Граничний обсяг NPL у відсотках до відповідного портфеля кредитів у розрізі кредитних продуктів" та "Максимальний обсяг портфеля кредитів за кредитними продуктами у відсотках (конкретний перелік продуктів визначається Банком відповідно до його бізнес-моделі) до загального обсягу портфеля кредитів" є незастосовним до Банку, та цей ризик-апетит не встановлюється.

Виходячи з отриманих розрахунків кредитного портфеля Банку станом на 01.01.2024 та у зв'язку з незначним обсягом кредитного портфеля та наявністю поодиноких кредитів в окремих видах економічної діяльності згідно розподілу за КВЕД затвердженого наказом державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики №457 від 11.10.2010 встановлення ризик-апетиту "Граничний обсяг NPL у відсотках до відповідного портфеля кредитів у розрізі видів економічної діяльності" є незастосовним до Банку.

Банком не розроблялись та не встановлювались ризик-апетити щодо торгової книги Банку у зв'язку з відсутністю таких інструментів та невідповідності бізнес-моделі Банку. Порядок моніторингу дотримання затвердженого нульового ризик-апетиту, що властиві інструментам торгової книги, міститься в Положенні про порядок визначення мінімального розміру ринкового ризику АТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК", яке передбачає щоквартальне звітування Правлінню та Наглядовій раді Банку щодо виконання ризик-апетитів та відсутності інструментів торгової книги Банку.

Ризик-апетити №1.2.4 та №1.2.5 визначаються лише для юридичних осіб та у співвідношенні до загального портфеля юридичних осіб. Портфель фізичних осіб є несуттєвим по відношенню до загального кредитного портфеля Банку, та бізнес-модель Банку не передбачає суттєвого збільшення частки портфеля фізичних осіб в загальному кредитному портфелі Банку.

Також, оскільки портфель цінних паперів Банку складається лише з високоліквідних цінних паперів та бізнес-модель Банку не передбачає алокації ресурсів в ризикові цінні папери, то встановлення ризик-апетиту рівня "Граничний обсяг непрацюючих активів" для цього виду активу є недоцільним.

Банк поступово продовжує впроваджувати у 2025 році оцінку впливу ESG ризиків на довгострокову стійкість Банку, а також поступово буде визначати потреби щодо мінімізації негативного впливу цих факторів на діяльність Банку та забезпечить підтримку належних знань керівників Банку з екологічних, соціальних і управлінських питань. Тому до вивчення негативного впливу ризик-апетит до ESG-ризиків не встановлюється.

Ризик-апетит до кожного з видів ризику є комбінацією кількісних показників, які залежать від виду ризику та таких загальних якісних вимог:

- наявність внутрішньобанківських документів з управління ризиками, які відповідають бізнес-моделі Банку;
- наявності опису процесів Банку, які можуть наражати Банк на суттєві ризики;
- наявність кваліфікованого персоналу Банку, що забезпечують виконання процесів з управління ризиками;
- наявність інформаційних систем Банку щодо управління ризиками, необхідних для підтримки процесів;

- наявності в інформаційних системах щодо управління ризиками Банку повних та якісних даних, що забезпечують належну оцінку величини ризиків;

- наявності контролю за дотриманням норм (комплаєнс), Кодексу поведінки (етики), запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Якісні показники ризик-апетитів

Показник	Оцінка	Рівень ризику
Стратегічний ризик - показник досягнення планових показників	Оцінка виконання Банком показників, передбачених стратегічним планом з врахуванням виконання інших фінансових планів (в період невизначеності оцінка ризик-апетиту може змінюватись)	Низький - всі планові показники виконуються (в межах відхилення 10%). Середній - є незначні/не критичні відхилення від планових показників (відхилення не більше 20%). Високий – більшість планових показників не виконуються.
Показник дотримання регуляторних вимог	Оцінка Банком дотримання встановлених економічних нормативів та нормативів і порядку обов'язкового резервування коштів на кореспондентському рахунку	Низький - порушення відсутні. Середній – є порушення обов'язкового резервування коштів, або порушення нормативу Н7 при відсутності порушень інших обов'язкових пруденційних нормативів Національного банку України Високий - є порушення пруденційних нормативів достатності капіталу або ліквідності.
Показник ефективності внутрішнього контролю	Оцінка ефективності внутрішнього контролю у підрозділах Банку	Низький – наявні ефективні та дієві засоби внутрішнього контролю; Середній – засоби внутрішнього контролю наявні та є відносно ефективними, проте потребують певних удосконалень; Високий – засоби внутрішнього контролю наявні, проте є неефективними або носять формальний характер та/або наявні випадки відсутності внутрішнього контролю.
Якість управління ризиком		
Зовнішнє оцінювання якості управління ризиком	Доформування резервів за результатами щорічного незалежного аудиту	Високий – у розмірі 1% РК і більше; Середній – у розмірі не більше 1% РК; Низький – ні.

Внутрішнє оцінювання якості управління ризиком	Наявність випадків порушень граничних значень ризик-апетитів Банку	Високий - так; Середній - так (за умови дотримання встановлених процедур ескалації і усунення порушення); Низький – ні.
	Наявність випадків порушень лімітів ризиків Банку	Високий - так (у рамках авторизації вище 0,05% РК); Середній - так (у рамках авторизації до 0,05% РК); Низький – ні.
	Важливість порушень, виявлених за результатами проведення внутрішнього аудиту Банку (оцінка за шкалою підрозділу внутрішнього аудиту)	– низький; – середній; – високий

Визнання події порушення ризик-апетиту вимагає додаткового аналізу та формування висновку підрозділу з управління ризиками та/або Головного ризик-менеджера (CRO) Банку.

Підходи до розрахунку визначення величини ризик-апетиту та перелік припущень, що були використані Банком під час такого розрахунку

н/п	Показник ризик апетиту	Визначення	Методика
1.	Кредитний ризик		
1.1	Рівень кредитного ризику	Співвідношення розміру сформованого кредитного ризику до загальних активів	Співвідношення розміру кредитного ризику сформованого відповідно до постанови Правління Національного банку України №351 до загальних активів Банку
1.2	Показник ризику концентрації кредитного ризику		
1.2.1	Максимальний обсяг заборгованості за одним боржником / групою пов'язаних контрагентів у відсотках до регулятивного капіталу Банку	Визначається у відсотках як співвідношення суми всіх вимог контрагента до регулятивного капіталу Банку, не враховуються кредити із безумовним забезпеченням	Співвідношення максимального обсягу заборгованості за одним боржником/групою пов'язаних контрагентів до регулятивного капіталу Банку
1.2.2	Максимальний обсяг заборгованості за одним боржником / групою пов'язаних контрагентів у відсотках до загального обсягу портфеля кредитів	Визначається у відсотках як співвідношення суми всіх вимог контрагента до загального портфелю, не враховуються кредити із безумовним забезпеченням	Співвідношення максимального обсягу заборгованості за одним боржником/групою пов'язаних контрагентів до

			загального обсягу портфеля кредитів
1.2.3	Максимальний обсяг галузевої концентрації портфеля кредитів у відсотках до загального обсягу портфеля кредитів	Частка найбільшого розміру кредитних вимог до позичальників з однієї галузі (за кодами КВЕД) в загальному обсязі кредитних вимог до ЮО.	Співвідношення найбільшого обсягу кредитних вимог до позичальників по одному коду КВЕД до сукупного обсягу відповідних кредитних вимог
1.2.4	Граничний обсяг активів в 3 стадії знецінення (визначених згідно вимог МСФЗ 9) у відсотках до відповідного виду активів юридичних осіб	Сума активів в 3 стадії знецінення визначеною за МСФЗ 9 за одним видом активу (кредити юридичним особам) в обсязі загальних кредитних вимог цього ж виду активу	Співвідношення заборгованості юридичних осіб в 3 стадії знецінення, визначеними згідно з МСФЗ 9, до загального кредитного портфеля юридичних осіб
1.2.5	Рівень непрацюючих активів згідно вимог ПП НБУ 97 від 18.07.2019 від виду активу юридичних осіб	Сума непрацюючих активів згідно вимог Національного банку України за одним видом активу (кредити юридичним особам) в обсязі загальних кредитних вимог цього ж виду активу	Співвідношення заборгованості юридичних осіб за непрацюючими активами, визначеними згідно вимог Національного банку України, до загального кредитного портфеля юридичних осіб
1.2.6	Максимальний обсяг географічної концентрації портфеля кредитів у відсотках до загального обсягу портфеля кредитів юридичних осіб	Концентрація вимог Банку до боржників, зареєстрованих в одному регіоні	Співвідношення вимог щодо боржників, зареєстрованих юридично в одному регіоні (окрім м. Києва та Київської області) до загального кредитного портфеля Банку
1.3	Показник максимального зростання обсягу портфеля кредитів у відсотках до його величини на початок року, із врахуванням зміни валютного курсу	Показник ряду динаміки, який показує на скільки % змінився поточний рівень показника, порівняно з попереднім або базовим періодом	Як відносний темп приросту обсягу кредитного портфелю, який може призвести до порушення нормативів Національного банку України
1.4	Дотримання нормативів кредитного ризику	Банк має нульову толерантність до порушення нормативів ліквідності, встановлених Національним банком України	У відповідності до постанови Правління Національного банку України №368 та експертним шляхом на основі історичних даних
2	Процентний ризик банківської книги		
2.1	Максимальне падіння чистого процентного доходу Банку протягом наступних 12 місяців	Найгірше ймовірне зниження значення показника визначене із застосуванням усіх сценаріїв зміни процентних ставок, що використовуються Банком	Визначається як найгірше вірогідне зниження значення цього показника, розраховане на підставі всіх сценаріїв зміни процентних ставок, що

			використовуються Банком під час стрес-тестування.
2.2	Максимальне падіння економічної вартості капіталу Банку	Найгірше ймовірне зниження значення показника визначене із застосуванням усіх сценаріїв зміни процентних ставок, що використовуються Банком з врахуванням фактору часу	Визначається як найгірше вірогідне зниження значення цього показника, розраховане на підставі всіх сценаріїв зміни процентних ставок, що використовуються Банком під час стрес-тестування з врахуванням фактору часу
2.3	Якісний показник Стратегічний ризик - показник досягнення планових показників		Оцінка виконання Банком показників, передбачених стратегічним планом з врахуванням виконання інших фінансових планів (в період невизначеності оцінка ризик-апетиту може змінюватись)
3	Ризик ліквідності		
3.1	Період повного та своєчасного виконання Банком своїх платіжних зобов'язань під час стресової ситуації без залучення кредитів від Національного банку України	Кількість днів з моменту визнання настання стресової ситуації до очікуваного моменту повного виконання Банком своїх зобов'язань	Розраховується та визначається згідно Плану фінансування в кризових ситуаціях
3.2	Необхідний обсяг ВЛА для повного та своєчасного виконання Банком своїх платіжних зобов'язань під час стресової ситуації без залучення кредитів від Національного банку України	Ризик-апетит визначається згідно Плану фінансування в кризових ситуаціях та реверсивного стрес-тестування як обсяг ВЛА, який Банк може використати до порушення нормативу ліквідності без додаткових залучень.	Розраховується як 20% від всіх зобов'язань Банку на дату.
3.3	Гранична величина нормативу ліквідності LCR (індивідуальний якісний показник)		Розраховується як нормативне значення Національного банку України з урахуванням додаткового обмеження Банку
3.4	Гранична величина нормативу ліквідності NSFR (індивідуальний якісний показник)		Розраховується як нормативне значення Національного банку України з урахуванням додаткового обмеження Банку
4	Ринковий ризик		
4.1	Максимально можлива вартість під ризиком	Частка капіталу Банку під ризиком	Методика розрахунку валютного VaR зазначена у

			внутрішньому положенні Банку Про порядок управління валютним ризиком АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК»
4.2	Дотримання лімітів валютної позиції	Банк має нульову толерантність до порушення нормативів валютної позиції, встановлених Національним банком України	У відповідності до постанови Правління Національного банку України №368 та експертним шляхом на основі історичних даних
5	Операційний ризик		
5.1	Максимальний обсяг втрат від подій операційного ризику протягом року	Описує операційний ризик як максимальну суму капіталу, яку менеджмент готовий виділити під даний ризик протягом наступних 12 місяців.	Розраховується як сума фактичних збитків від настання інцидентів операційного ризику протягом року.
5.2	Якісний показник Дотримання пруденційних вимог		Оцінка Банком дотримання встановлених пруденційних нормативів, та нормативів і порядку обов'язкового резервування коштів на кореспондентському рахунку за звітний період
6	Комплаєнс ризик		
		Розраховується відповідно до Методики оцінки комплаєнс-ризиків в АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК». Банк уникає комплаєнс-ризиків в своїй діяльності. Проте з метою управління неочікуваними (непередбачуваними) комплаєнс-ризиками розраховується ризик-апетит за наступною формулою: $\text{Ризик-апетит (РАкр)} = 0,05\% * \text{СК} * \text{КР} * \text{КК} * \text{КП} * \text{КНП} * \text{КДНК} * \text{ФМ} + \text{Шср}, \text{ де}$ СК – розмір статутного капіталу Банку, станом на 01.01 року Т; КР – коефіцієнт регламентації внутрішньобанківських документів з управління ризиками, в т.ч. комплаєнс-ризиками (достатній рівень – 1,00; потребує вдосконалення – 1,01; проблемний рівень – 1,03);	Відповідно до Методики оцінки комплаєнс-ризиків в АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК»

КК - коефіцієнт визначення рівня управління процесами та контролюми Банку (достатній рівень – 1,00; потребує вдосконалення – 1,01; проблемний рівень – 1,03);

КП – коефіцієнт кваліфікації персоналу (достатній рівень – 1,00; потребує вдосконалення – 1,01; проблемний рівень – 1,03);

КНП – коефіцієнт навчання персоналу (достатній рівень – 1,00; потребує вдосконалення – 1,01; проблемний рівень – 1,03);

КДНК - коефіцієнт контролю за дотриманням норм (комплаєнс) (достатній рівень – 1,00; потребує вдосконалення – 1,01; проблемний рівень – 1,05);

ФМ - коефіцієнт контролю запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (достатній рівень – 1,00; потребує вдосконалення – 1,50; проблемний рівень – 3,00);

Шср – середнє річне значення розміру сплачених Банком штрафів чи інших регуляторних грошових санкцій, застосованих до Банку, за останні 3 роки, або 0,25% максимального розміру штрафних санкцій за порушення банківського законодавства, у т.ч. з питань фінансового моніторингу (враховується більше значення).

Додатково враховуються якісні характеристики, що пов'язані з репутаційними втратами, що включають вище визначені показники згідно внутрішніх документів з питань комплаєнс.

7	Ризик ВК/ФТ (ризик-апетит у сфері ПВК/ФТ)	Прийнятний - ризик-профіль Банку визначено на рівні Низький в межах значень кількісних показників. Діяльність Банку здійснюється в межах встановленого ризик-апетиту на рівні Прийнятний, зокрема під час надання послуг/продуктів клієнтам Банку та провадження діяльності Банком притаманні ризику є керованими та/або мінімізовані належним та своєчасним високоефективним контролем / заходами для пом'якшення наслідків. Підвищений - ризик-профіль Банку визначено на рівні Середній в межах значень кількісних показників. Діяльність Банку здійснюється понад встановлений ризик-апетит на рівні Підвищений, але є допустимою та потребує під час надання послуг/продуктів клієнтам Банку застосування обмежень щодо окремих продуктів/послуг/клієнтів, притаманні ризику потребують ескалації та здійснення заходів для пом'якшення та мінімізації наслідків. Неприйнятний - ризик-профіль Банку визначено на рівні Високий в межах значень кількісних показників. Діяльність Банку здійснюється понад встановлений ризик-апетит на рівні Неприйнятний. Під час надання послуг/продуктів клієнтам Банку застосовуються неефективні заборони щодо надання окремих продуктів/послуг та обслуговування окремої категорії клієнтів, притаманні ризику високі та/або їх складно, неможливо мінімізувати, що вимагає високого пріоритету, ескалації або де-рискінгу,	Відповідно до Політики АТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК" з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (ПВК/ФТ), інших внутрішніх документів з питань управління ризиками ВК/ФТ.
---	---	---	---

		перегляду внутрішніх документів/процедур/процесів Банку. Банк керується та застосовує ризик-орієнтований підхід з метою управління ризиками ВК/ФТ та недопущення штрафних санкцій та заходів впливу до Банку.	
8	Загальний рівень ризик-апетиту		
8.1	Сукупний рівень ризику	Максимальний вплив на адекватність капіталу	Розраховується як комплексний вплив ризиків: кредитного, ліквідності, процентного ризику банківської книги, ринкового, операційного та комплаєнс-ризиків
8.2	Максимальна сума зменшення регулятивного капіталу (далі – РК)	Допустимий рівень (Risk Capacity) ризиків зменшення РК	Розраховується як різниця фактичного РК і значення РК на початок року. Розрахунок РК відповідно Постанови Правління Національного банку України від 28.12.2023 №196, зі змінами. Встановлено у відповідності до Стратегії Банку та вимог Національного банку України до мінімального значення нормативу НРК (вказується 0, якщо зменшення відсутнє).
8.3	Гранична величина нормативу достатності регулятивного капіталу (НРК)	Допустимий рівень (Risk Capacity) ризиків нормативу НРК	Норматив Нрк Національного банку України з врахуванням додаткового обмеження Банку. Розрахунок відповідно Постанови Правління Національного банку України від 28.12.2023 №196, зі змінами.

Можливі припущення, що використовуються Банком під час розрахунку та/або прогнозування значень ризик-апетитів фіксуються у відповідному розрахунку та доводяться до відома Правління та Наглядової ради Банку в строк та відповідно до вимог цієї Стратегії.

Внутрішніми та зовнішніми чинниками, що впливають на прийняття Банком ризиків є невід’ємні складові кожного виду ризику, з якими стикається Банк в процесі своєї діяльності, як на макроекономічному рівні, так і на рівні Банку. Обмеження прийняття Банком ризиків

здійснюється шляхом уникнення ризиків або нульовою терпимістю до ризиків, які не відповідають бізнес-моделі Банку.

В разі наближення значення ризик-апетиту до граничного встановленого значення ризик-апетиту (значення Risk Heat Map більше 95%) підрозділом з управління ризиками проводиться більш глибокий та деталізований аналіз ризик-апетиту щодо його складових, можливих шляхів диверсифікації, мінімізації.

Перелік ризиків, які Банк не має змоги контролювати

Ризики діяльності Банку виникають на основі як внутрішніх (ендогенних), так і зовнішніх (екзогенних) факторів. Значна частина зовнішніх факторів перебуває за межами контролю з боку Банку, і Банк не може мати повної впевненості щодо результатів майбутніх подій, які можуть вплинути на Банк, та часу їх виникнення.

Основними факторами, які впливають на рівень зовнішніх ризиків, є політичні та пов'язані з ними економічні. Усі інші фактори (демографічні, соціальні, географічні) розглядаються крізь призму політичних та економічних факторів. Серед великої кількості зовнішніх ризиків можна виокремити п'ять основних груп:

- **Ризик форс-мажорних обставин** — пов'язаний з виникненням непередбачених обставин або надзвичайних ситуацій, які негативно впливають на діяльність Банку та його партнерів (стихійні лиха та ін.);
- **Ризик країни** — пов'язаний з можливістю настання несприятливих для діяльності Банку умов у політичній, правовій, економічній сферах країни, в яких проводить свою діяльність Банк;
- **Зовнішньо-політичний ризик** — зумовлений змінами міжнародних відносин, а також політичної ситуації в одній із країн, які впливають на діяльність Банку або його партнерів (війни, міжнародні скандали, імпічмент главі держави, закриття кордонів);
- **Правовий ризик** — пов'язаний зі змінами законодавства різних країн;
- **Макроекономічний ризик** — виникає унаслідок несприятливих змін кон'юнктури на окремих ринках або всієї економічної ситуації в цілому (економічна криза). Окремо слід вирізнити складову макроекономічного ризику — інфляційний ризик, пов'язаний з можливою втратою первісної вартості активів.

Види ризиків, яких Банк має уникати:

Банк підтримує нульову толерантність до регуляторного ризику / комплаєнс ризику. Банк зобов'язаний дотримуватися усіх нормативних вимог і, таким чином, уникати можливих штрафів. Банк повинен забезпечити виконання всіх нормативних, правових вимог.

Банк уникає усіх ризиків які можуть привести до суттєвих збитків.

Операційний ризик	Ризик персоналу
	Ризик розголошення конфіденційної інформації
	Ризик інформаційних технологій
	Юридичний ризик
	Інформаційний ризик
Комплаєнс-ризик	Ризик виникнення збитків/санкцій, додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів або втрати репутації внаслідок невиконання Банком вимог законодавства, нормативно-правових актів, ринкових стандартів, правил добросовісної конкуренції, правил корпоративної етики, виникнення конфлікту інтересів, а також внутрішньобанківських документів.

Репутаційний ризик	Імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливого сприйняття іміджу Банку клієнтами, контрагентами, акціонерами, наглядовими та контролюючими органами.
Ризик ВК/ФТ	Небезпека (загроза, уразливі місця) для Банку бути використаним з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення під час надання ним послуг відповідно до характеру його діяльності.
Ринковий ризик торгової книги	Ризик дефолту
	Процентний ризик торгової книги
	Ризик кредитного спреду
	Ризик волатильності
	Фондовий ризик
	Товарний ризик
Стратегічний ризик	Ризик платоспроможності
	Ризик втрати конкурентоспроможності
	Інвестиційний ризик
	Інноваційний ризик

Методи уникнення ризиків, які Банк не готовий приймати

1. Впровадження сучасних інформаційних технологій (для зниження рівня впливу людського фактору та прискорення бізнес-процесів).
2. Здійснення контролю за відповідністю наявних інформаційних технологій в Банку об'ємам оброблюваної інформації.
3. Розробка та впровадження деталізованих технологічних карт та нормативних актів, які регламентують бізнес-процедури виконання окремих банківських операцій та процесів управління активами/пасивами Банку.
4. Розробка й впровадження системи звітності для виявлення потенційних проблем (помилки).
5. Аналіз системних помилок з метою подальшого запобігання їх виникненню.
6. Використання систем моніторингу для виявлення шахрайських трансакцій та їх попередження.
7. Виконання вимог і рекомендацій платіжних систем щодо забезпечення безпеки операцій з використанням платіжних карток.
8. Використання принципу розділення знань(відомостей) та подвійного контролю для секретних ключів та при інкасації банкоматів.
9. Проведення підбору кваліфікованого персоналу.
10. Проведення комплексних програм розвитку персоналу, направлених на підвищення їх кваліфікації.
11. Створення в Банку єдиного інформаційного простору (що стало можливим після впровадження корпоративної мережі).
12. Оцінка чинників та вразливостей, що породжують потенційні інформаційні ризики в сфері інформаційних технологій Банку.
13. Впровадження сучасної автоматизованої банківської системи, що дозволить вийти на вищий рівень в автоматизації бізнес-процесів в Банку.
14. Стрес-тестування Системи управління інформаційною безпекою та інших операційно-технічних ризиків.
15. Виконання нормативних вимог Національного банку України й інших державних органів.
16. Дотримання договірної дисципліни.
17. Здійснення регулярного розміщення публічної інформації про діяльність Банку через ЗМІ й рекламну продукцію, а також через веб-сторінку Банку в Інтернеті.

18. Виконання фінансових показників, які відповідають міжнародним стандартам стійкості фінансової установи (для успішної співпраці з міжнародними фінансовими інститутами).
19. Розвиток, зміцнення і вдосконалення корпоративної культури.
20. Відмова від здійснення певних операцій або припинення ділових відносин, які наражають Банк на ризик.
21. Створює порядок моніторингу дотримання затвердженого нульового ризик-апетиту (якщо немає інструментів у торговій книзі);
22. Розпочинає операції з новими інструментами в торговій книзі тільки після затвердження Наглядовою радою Банку відповідного рівня ризик-апетиту та інших внутрішньобанківських документів.
23. Інше.

Перелік обов'язкових лімітів ризиків

Ліміти кредитного ризику:
1) повноважень колегіального органу Банку щодо ухвалення кредитних рішень як для портфеля кредитів у цілому, так і для одного боржника або групи пов'язаних контрагентів;
2) окремих боржників, а також груп пов'язаних контрагентів;
3) ризику концентрації (максимального обсягу заборгованості): на одного боржника або групу пов'язаних контрагентів; на боржників, що мають спільний вид економічної діяльності; на боржників одного географічного регіону (регіон, у якому здійснює діяльність або проживає боржник, який може відрізнитися від регіону його реєстрації);
4) ризику контрагента в розрізі кожного з них;
5) максимального обсягу майна, яке Банк може набути у власність у рахунок погашення боргу боржників;
6) на боржників за кредитними продуктами Банк може не встановлювати ліміт, оскільки основним продуктом є кредитування продукту – кредитна лінія, що дозволяє мінімізувати ризик концентрації враховуючи індивідуальність підходів під час такого кредитування, із врахуванням бізнес- моделі Банку;
7) ризику контрагента в розрізі кожного з них;
8) максимального обсягу заставного майна, що може бути прийнятим на баланс Банку у разі реалізації Банком своїх прав як заставодержателя;
9) ризик на одного пов'язаного контрагента.
Ліміти для контролю ризику ліквідності:
1) кумулятивного розриву (cumulative GAP) між вимогами та зобов'язаннями Банку для часових інтервалів до одного року, що розрахований на підставі GAP-аналізу;
2) концентрації фінансування Банку за п'ятьма та десятьма найбільшими вкладниками та іншими кредиторами Банку / групами пов'язаних контрагентів, пов'язаними з Банком особами в обсязі загальних зобов'язань;
3) Банк установлює ліміти як за всіма валютами загалом, так і в розмірі значимих валют; Банк має право встановлювати ліміти в розрізі: національна валюта / всі іноземні валюти;
4) Банк установлює значення лімітів на основі припущень щодо можливих шляхів покриття дефіциту ліквідності.
Ліміти процентного ризику банківської книги:
1) максимального падіння чистого процентного доходу Банку протягом наступних 12 (дванадцяти) місяців, що визначається як найгірше зі значень цього показника, розраховане на підставі усіх сценаріїв зміни процентних ставок, що використовуються Банком (% планового річного чистого процентного доходу - для лімітів максимального можливого падіння чистого процентного доходу Банку);

2) максимального падіння економічної вартості капіталу Банку, що визначається як найгірше зниження значення цього показника, розраховане на підставі всіх сценаріїв зміни процентних ставок, що використовуються Банком (% регулятивного капіталу Банку - для лімітів максимального падіння економічної вартості капіталу Банку);
3) граничні процентні ставки на залучення і розміщення ресурсів.
Ліміти ринкового ризику:
1) максимально можливої вартості під ризиком (Value-at-Risk, VAR) для визначеного Банком строку з довірчою ймовірністю не нижчою, ніж 99% в цілому для всіх видів ринкового ризику з розподілом між торговою та банківською книгами та/або окремо по видам ринкового ризику в разі встановлення ризик-апетиту;
2) розмір відкритих валютних позицій в значимих валютах у абсолютному значенні або у відсотках до регулятивного капіталу Банку;

Перелік встановлених лімітів може бути доповнено (розширено) Правлінням та/або КУАП Правління Банку.

Ризик-орієнтир щодо фінансування в умовах військового стану

Банк визначає для себе пріоритетні напрямки кредитування суб'єктів господарської діяльності з урахуванням обмежень, викликаних введенням воєнного стану у країні у результаті агресії РФ.

Пріоритетними для кредитування корпоративних клієнтів та клієнтів МСБ є критично значущі в умовах воєнного стану галузі економіки, такі як:

- будівництво;
- транспорт та інфраструктура;
- оптова торгівля, у тому числі енергоносіями;
- харчова промисловість;
- переробна промисловість;
- виробництво товарів першої необхідності;
- фармацевтика;
- зовнішньоекономічна діяльність.

Надання кредитів можливе клієнтам, що зареєстровані та здійснюють свою діяльність на територіях, що не перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), або на яких не ведуться воєнні (бойові) дії, основні контрагенти яких та майно, що пропонується Банку у забезпечення кредиту, не зареєстровано та не перебуває на таких територіях. Перелік таких територій затверджений наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 25 квітня 2022 року №75. Перелік територій може бути доповнений окремим рішенням Правління Банку.

При прийнятті рішення щодо надання кредитів Банк в першу чергу оцінює активність господарської діяльності клієнта з моменту початку бойових дій на території України, рівень фактичного та можливого впливу агресії РФ на фінансову активність підприємства, темпи відновлення діяльності з моменту початку військової агресії, підтримання діяльності на достатньому/довоєнному рівні та здатність зберігати добру фінансову позицію у довгостроковій перспективі. Суттєвим фактором є наявність ринків збуту продукції підприємства та основних контрагентів на території, вільної від окупації.

Банк ретельно оцінює рівень достатності основних фондів - власних/орендованих основних засобів або іншого майна, необхідного для здійснення діяльності (виробничого обладнання, складських приміщень, транспортних засобів, торгових або офісних приміщень тощо), що генерує грошові потоки в обсягах, необхідних для погашення кредиту, та фактичне місцезнаходження цього майна.

Банк надає перевагу короткостроковому кредитуванню з метою уникнення цінового та процентного ризику. У випадку укладення генеральних кредитних угод або відкриття

кредитних ліній на довгостроковий період, надання траншів здійснюється на строк до 12 (дванадцяти) місяців у залежності від оборотності активів та заборгованості підприємства. Банк уникає надання бланкових кредитів. Надання бланкових кредитів можливо лише у виняткових випадках надійним та фінансово стійким позичальникам.

**ДОДАТОК № 2 Методика розрахунку агрегованих показників схильності до ризику
до Стратегії та політики управління
ризиками АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК»**

**МЕТОДИКА РОЗРАХУНКУ АГРЕГОВАНИХ ПОКАЗНИКІВ
СХИЛЬНОСТІ ДО РИЗИКУ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Дана Методика розроблена для розрахунку агрегованих показників схильності до ризику та встановлення рейтингу Банку методом комплексної оцінки груп показників. Ця Методика є невід'ємною частиною Стратегії та політики управління ризиками АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК».

Методика регламентує визначення рейтингової оцінки Банку за допомогою бальної системи, шляхом проведення обчислень абсолютних, відносних та динамічних показників, що розбиті на відповідні групи та оцінки фінансового стану Банку за кожним із показників у балах. За зведеною бальною оцінкою визначається належність Банку до відповідного рейтингу схильності до ризику та його стабільності.

1.2 Для визначення рейтингу Банку та його схильності до ризику приймаються до уваги такі групи показників, як стандарти капіталу, стандарти активів, стандарти менеджменту, стандарти ефективності, стандарти ліквідності та показники темпів приросту.

**2. РОЗРАХУНОК АГРЕГОВАНИХ ПОКАЗНИКІВ СХИЛЬНОСТІ ДО РИЗИКІВ
ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКУ В РОЗРІЗІ КОЖНОГО ПОКАЗНИКА
ЗА БАЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ**

2.1 Дана методика дає можливість здійснення комплексної оцінки діяльності Банку в частині прийняття Банком відповідного ступеня ризиків при проведенні своїх операцій. Оцінка схильності Банку до ризиків носить агрегований характер і використовується як узагальнена для виявлення та усунення надмірних ризиків, які приймає на себе Банк у своїй діяльності.

2.2 Результати визначення меж стандартів та показників також використовуються для проведення експертної оцінки окремих ризиків Банку, в якості додаткової інформації. Методика, в разі необхідності, може бути використана для комплексної оцінки діяльності інших банків (конкурентів), для визначення відповідних політик та стандартів підтримки Банком ринкової конкурентоздатності та відповідних меж ринкового ризику, які притаманні у відповідний час банківській системі.

2.3 Група стандартів капіталу дає змогу визначити та оцінити достатність капіталу Банку. До цієї групи належать такі коефіцієнти:

- K1 – питома вага капіталу в пасивах, характеризує розподіл ризику між власниками Банку, з одного боку, та кредиторами й вкладниками Банку з іншого:

$$K1 = \frac{\text{Капітал балансовий}}{\text{Пасиви}} * 100$$

10-20% - оцінка 1 бал;
 6-10% та 20-50% - оцінка 2 бали;
 менше 6% та понад 50% - оцінка 3 бали.

- K2 – коефіцієнт характеризує ступінь захисту вкладів громадян капіталом Банку:

$$K2 = \frac{\text{Строкові кошти фізичних осіб}}{\text{Капітал балансовий}}$$

до 2,5 - оцінка 1 бал;
 2,5-3,5 - оцінка 2 бали;
 понад 3,5 - оцінка 3 бали.

- K3 – генеральний коефіцієнт надійності, відображає наскільки вкладення Банку в ризикові активи захищені капіталом Банку, за рахунок якого будуть сплачуватися можливі збитки у випадку неповернення активу:

$$K3 = \frac{\text{Капітал балансовий}}{\text{Дохідні активи}} * 100$$

понад 15% - оцінка 1 бал;
 10-15% - оцінка 2 бали;
 менше 10% - оцінка 3 бали.

Дохідні активи: активні міжбанківські операції, строкові операції з клієнтами, операції з ЦП

- K4 – коефіцієнт характеризує здатність капіталу Банку покрити ризик вкладень у проблемні активи:

$$K4 = \frac{\text{Резерви}}{\text{Капітал балансовий}} * 100$$

менше 17% - оцінка 1 бал;
 17-35% - оцінка 2 бали;
 понад 35% - оцінка 3 бали.

Резерви – загальна сума резервів за всіма активними операціями.

2.4 Група стандартів активів відображає ступінь якості та ризиковості активів та включає в себе такі коефіцієнти:

- A1 – коефіцієнт характеризує рівень продуктивного використання активів керівництвом Банку або ділову активність з погляду ефективності розміщення ресурсів:

$$A1 = \frac{\text{Дохідні активи}}{\text{Сукупні активи}} * 100$$

65-75% - оцінка 1 бал;
 60-65% або 75-80% - оцінка 2 бали;
 менше 60% або понад 80% - 3 бали.

- A2 – показник кредитного ризику, характеризує активність Банку на ринку традиційних послуг:

$$A2 = \frac{\text{Кредитний портфель}}{\text{Сукупні активи}} * 100$$

60-75% - оцінка 1 бал;
 50-60% або 75-80% - оцінка 2 бали;
 менше 50% або понад 80% - 3 бали.

- A3 – коефіцієнт характеризує якість активів та кредитного портфелю з точки зору проблематичності повернення позичок:

$$A3 = \frac{\text{Резерви}}{\text{Кредитний портфель-брутто}} * 100$$

менше 5% - оцінка 1 бал;
 5-10% - оцінка 2 бали;
 понад 10% - оцінка 3 бали.

Кредитний портфель – брутто – кредитний портфель без врахування резервів.

- A4 – коефіцієнт характеризує якість активів:

$$A4 = \frac{\text{Резерви}}{\text{Сукупні активи}} * 100$$

менше 5% - оцінка 1 бал;
 5-10% - оцінка 2 бали;
 понад 10% - оцінка 3 бали.

- A5 – коефіцієнт оцінює якість активів, що не приносять доходу:

$$A5 = \frac{\text{Дебіторська заборгованість}}{\text{Недохідні активи}} * 100$$

менше 5% - оцінка 1 бал;
 5-20% - оцінка 2 бали;
 понад 20% - оцінка 3 бали.

Недохідні активи – різниця між загальними та дохідними активами

- A6 – частка основних засобів в загальних активах

$$A6 = \frac{\text{Основні засоби}}{\text{Загальні активи}} * 100$$

понад 7% - оцінка 1 бал;
 3,5-7% - оцінка 2 бали;

менше 3,5% - оцінка 3 бали.

- A7 – коефіцієнт захисту від ризиків, характеризує граничну межу простроченої заборгованості в дохідних активах, яку Банк може покрити за рахунок чистого прибутку та резервів, не піддаючи ризику кошти своїх клієнтів:

$$A7 = \frac{\text{Прибуток} + \text{Загальні резерви}}{\text{Дохідні активи}} * 100$$

менше 5% - оцінка 1 бал;
5-20% - оцінка 2 бали;
понад 20% - оцінка 3 бали.

- A8 – питома вага високоліквідних активів Банку:

$$A7 = \frac{\text{Високоліквідні активи}}{\text{Загальні активи}} * 100$$

понад 20% - оцінка 1 бал;
15-20% - оцінка 2 бали;
менше 15% - оцінка 3 бали.

- A9 – коефіцієнт характеризує інвестиційну активність Банку:

$$A7 = \frac{\text{Цінні папери}}{\text{Загальні активи}} * 100$$

10-20% - оцінка 1 бал;
5-10% або 20-25% - оцінка 2 бали;
менше 5% або понад 25% - 3 бали.

2.5 За допомогою групи стандартів менеджменту оцінюють якість управління Банком та успішність політики, щодо управління активами та пасивами. Група складається з таких коефіцієнтів:

- M1 – коефіцієнт характеризує рівень продуктивного використання активів керівництвом Банку або ділову активність з погляду ефективності розміщення ресурсів:

$$M1 = \frac{\text{Кредитний портфель-нетто}}{\text{Сукупні зобов'язання}} * 100$$

70-80% - оцінка 1 бал;
65-70% або 80-90% - оцінка 2 бали;
менше 65% або понад 90% - 3 бали.

Кредитний портфель – нетто: Кредитний портфель з врахуванням резервів

Сукупні зобов'язання: Кошти клієнтів до запитання, Кошти отримані від Національного банку України, пасивні міжбанківські операції, строкові кошти клієнтів, цінні папери власного боргу, субординований борг, кредиторська заборгованість, нараховані витрати.

- М2 – питома вага вкладів громадян у зобов'язаннях, характеризує орієнтацію Банку на ринку залучених коштів:

$$M2 = \frac{\text{Вклади громадян}}{\text{Сукупні зобов'язання}} * 100$$

до 40% - оцінка 1 бал;
40-50% - оцінка 2 бали;
понад 50% - оцінка 3 бали.

- М3 – коефіцієнт характеризує ефективність використання залучених коштів Банком та ступінь ризику для вкладників, щодо втрати грошей:

$$M3 = \frac{\text{Вклади громадян}}{\text{Дохідні активи}} * 100$$

менше 30% - оцінка 1 бал;
30-50% - оцінка 2 бали;
понад 50% - оцінка 3 бали.

- М4 – коефіцієнт залежності від міжбанківського ринку, характеризує брак ліквідних активів Банку для здійснення поточних платежів:

$$M4 = \frac{\text{МБК отримані} - \text{МБК надані}}{\text{Сукупні зобов'язання}} * 100$$

до 8% - оцінка 1 бал;
8-15% - оцінка 2 бали;
понад 15% - оцінка 3 бали.

- М5 – коефіцієнт дієздатності Банку, оцінює стабільність діяльності Банку:

$$M5 = \frac{\text{Витрати Банку}}{\text{Доходи Банку}}$$

менше 0,70 - оцінка 1 бал;
від 0,70 до 1,00 - оцінка 2 бали;
понад 1,00 - оцінка 3 бали.

- М6 – коефіцієнт характеризує ефективність управління витратами Банку:

Витрати адміністративні

Стратегія та політика управління ризиками АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК»

$$M6 = \frac{\text{Витрати}}{\text{Витрати}} * 100$$

менше 35% - оцінка 1 бал;
 35-45% - оцінка 2 бали;
 понад 45% - оцінка 3 бали.

- M7 – коефіцієнт характеризує ризиковість ресурсної бази для вкладників – фізичних осіб:

$$M7 = \frac{\text{Строкові вклади фізичних осіб}}{\text{Строкові зобов'язання}} * 100$$

менше 50% - оцінка 1 бал;
 50-70% - оцінка 2 бали;
 понад 70% - оцінка 3 бали.

2.6 Коефіцієнти групи стандартів ефективності дають змогу оцінити прибутковість Банку з точки зору її достатності для майбутнього розвитку установи, до них належать:

- E1 – прибутковість активів, характеризує ефективність використання активів:

$$E1 = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Загальні активи}} * 100 / \text{кількість місяців} * 12$$

понад 1,50% - оцінка 1 бал;
 0,75-1,50% - оцінка 2 бали;
 менше 0,75% - оцінка 3 бали.

- E2 – прибутковість капіталу, характеризує ефективність використання акціонерного капіталу:

$$E2 = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Акціонерний капітал}} * 100 / \text{кількість місяців} * 12$$

понад 15% - оцінка 1 бал;
 10-15% - оцінка 2 бали;
 менше 10% - оцінка 3 бали.

- E3 – чиста процентна маржа, характеризує прибутковість основної діяльності Банку:

$$E3 = \frac{\text{Процентні доходи} - \text{Процентні витрати}}{\text{Загальні активи}} * 100$$

понад 4,5% - оцінка 1 бал;
 3,5-4,5% - оцінка 2 бали;
 менше 3,5% - оцінка 3 бали.

2.7 Група стандартів ліквідності відображає здатність Банку своєчасно виконувати вимоги грошових виплат за зобов'язаннями та готовність задовольнити потреби в позичках без втрат. Ця група складається з таких коефіцієнтів:

- Л1 – коефіцієнт миттєвої ліквідності:

$$Л1 = \frac{\text{Ліквідні активи}}{\text{Залишки на поточних рахунках}} * 100$$

понад 30% - оцінка 1 бал;
20-30% - оцінка 2 бали;
менше 20% - оцінка 3 бали.

- Л2 – коефіцієнт відображає, наскільки вклади фізичних осіб можуть бути покриті за рахунок ліквідних коштів Банку:

$$Л2 = \frac{\text{Ліквідні активи}}{\text{Вклади громадян}} * 100$$

понад 80% - оцінка 1 бал;
40-80% - оцінка 2 бали;
менше 40% - оцінка 3 бали.

- Л3 – коефіцієнт характеризує можливості Банку одночасно погасити всі його зобов'язання:

$$Л3 = \frac{\text{Ліквідні активи}}{\text{Сукупні зобов'язання}} * 100$$

понад 20% - оцінка 1 бал;
15-20% - оцінка 2 бали;
менше 15% - оцінка 3 бали.

2.8 Оцінка показників темпів приросту визначає, в якому напрямку розвивається Банк та темпи розвитку або спаду його ділової активності:

- T1 – річні темпи зростання активів

$$T1 = \frac{(\text{активи на звітну дату} - \text{активи на початок звітного року})}{\text{Активи на початок звітного року}}$$

понад 30% - оцінка 1 бал;
10-30% - оцінка 2 бали;
менше 10% - оцінка 3 бали.

- T2 – річні темпи зростання зобов'язань

$$T2 = \frac{(\text{зобов'язання на звітну дату} - \text{зобов'язання на початок звітного року})}{\text{Зобов'язання на початок звітного року}}$$

понад 30% - оцінка 1 бал;
 10-30% - оцінка 2 бали;
 менше 10% - оцінка 3 бали.

- Т3 – річні темпи зростання балансового капіталу

$$T2 = \frac{(\text{Баланс. капітал на звітну дату} - \text{Баланс. капітал на початок звітного року})}{\text{Баланс. капітал на початок звітного року}}$$

понад 30% - оцінка 1 бал;
 10-30% - оцінка 2 бали;
 менше 10% - оцінка 3 бали.

2.9 Рейтинг Банку та відповідний ступінь ризику в діяльності Банку визначається, виходячи із загальної кількості балів за всіма показниками:

- від 29 до 44 балів – *рейтинг 1* - Банк вважається надійним та фінансово стійкими, ризики незначні;
- від 45 до 65 балів – *рейтинг 2* - Банк вважається практично надійним, стійким, ризики помірні;
- від 66 до 81 балу – *рейтинг 3* - у Банку наявні недоліки в роботі, пов'язані з ліквідністю та платоспроможністю, ризики підвищені;
- більше 82 балів – *рейтинг 4* - платоспроможність Банку під загрозою, ризик високий.

ДОДАТОК № 3 Програма навчання та підвищення кваліфікації працівників банку з питань управління ризиками

до Стратегії та політики управління ризиками АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК»

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ БАНКУ З ПИТАНЬ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

1. Мета програми.

Метою реалізації програми навчання в Банку є:

- забезпечення належного рівня обізнаності працівників Банку щодо необхідності управління ризиками в свої повсякденній діяльності, дотримання норм законодавства України, нормативних актів Національного банку України та внутрішніх документів Банку;
- удосконалення або придбання знань щодо управління ризиками в Банку, в т.ч. в сфері комплаєнс;
- розвиток культури управління ризиками в Банку;
- оволодіння методами оцінювання, прогнозування та управління ризиками, притаманними Банку, та розроблення ефективної системи ризик-менеджменту в Банку, підвищуючи в такий спосіб надійність Банку;
- забезпечення своєчасного інформування про наявність порушень в діяльності Банку та ескалації таких порушень з метою ефективного управління ризиками Банку.

2. Види навчань, що проводяться в Банку.

В Банку використовуються наступні види навчання:

- ознайомлення з внутрішніми документами Банку, необхідними в процесі повсякденної роботи, як новими працівниками Банку, так і існуючими;
- розсилка навчально-методичних матеріалів, що дозволяють підтримувати необхідний рівень знань співробітників та їх вдосконалення;
- участь співробітників Банку в навчаннях, семінарах, конференціях, круглих столах тощо, з питань з метою підвищення їх знань та вмінь, сучасного досвіду щодо управління ризиками, включаючи міжнародний;
- практичні заняття щодо реалізації внутрішньобанківських документів з питань управління ризиками (в межах підрозділу з управління ризиками), з питань комплаєнс;
- проходження дистанційних курсів навчання та тестових завдань з метою контролю отриманих знань та навичок в частині управління ризиками, в т.ч. в сфері комплаєнс.

3. Напрямки програми навчання

Програма навчання та підвищення кваліфікації працівників Банку з питань управління ризиками, який включає такі напрями:

1) вимоги законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку України, документів Базельського комітету з банківського нагляду з питань управління ризиками;

2) вимоги внутрішньобанківських документів з питань управління ризиками;

3) практичні заняття щодо реалізації внутрішньобанківських документів з питань управління ризиками;

4) забезпечення безперервної діяльності та фінансування в кризових ситуаціях;

5) вивчення сучасного досвіду, включаючи міжнародний, щодо управління ризиками;

6) порядок організації процесу управління ризиками та підходи до управління окремими видами ризиків.

7) навчання працівників Банку з метою забезпечення їх обізнаності з питань, що належать до функцій підрозділу комплаєнс (методи управління комплаєнс-ризиками в Банку, наявні механізми повідомлення про порушення тощо, дотримання Кодексу поведінки (етики) Банку, запобігання конфлікту інтересів);

4. Очікувані результати навчання

В результаті освоєння Програми навчання та підвищення кваліфікації працівників Банку з питань управління ризиками, працівники будуть:

Знати:

- Основні вимоги до процесу управління ризиками в Банку;
- Класифікацію ризиків в Банку;
- Етапи системи управління ризиками;
- Роль банківського капіталу та вплив ризиків на його рівень;
- Управління ризиками в процесі прийняття рішення та реалізації бізнес-процесів;
- Моніторинг ризиків та заходів впливу на ризик;
- Засоби розвитку культури управління ризиками;
- Зміст плану Банку по відновленню діяльності, забезпечення безперервної діяльності та фінансування в кризових ситуаціях;
- Принципи лімітування ризиків та алокація капіталу на покриття ризиків;
- Принципи та методи управління комплаєнс-ризиками в Банку.

Вміти:

- Проводити ідентифікацію ризиків за своїм напрямком діяльності;
- Аналізувати всі види ризиків під час прийняття управлінських рішень або виконання своїх посадових інструкцій;
- Своєчасно застосувати методи хеджування ризиками;
- Приймати ризики в межах повноважень та лімітів Банку;
- Оцінювати діяльність підрозділу із врахуванням ризиків;
- Своєчасно надавати звіти у відповідності до внутрішньобанківських положень щодо управління ризиками;

- Дії в разі настання подій, які мають привести до застосування плану відновлення діяльності, забезпечення безперервної діяльності та фінансування в кризових ситуаціях;
- Надавати рекомендації направлені на зниження ризиків;
- Знати про заходи, направлені на розвиток культури управління ризиками;
- Знати про механізми ескалації порушених лімітів, повідомлення про наявність порушень в діяльності Банку або факти неприйнятної поведінки, в т.ч. анонімно;
- Повідомляти підрозділи з управління ризиками та комплаєнс про події та інциденти операційних та комплаєнс-ризиків.

5. Категорії слухачів

Програма навчання проводиться для працівників першої та другої лінії захисту. Програма базується на тому, що основною умовою успішного здійснення Банком діяльності є безпосередня участь всіх працівників Банку в процесі управління ризиками (в т.ч. комплаєнс-ризиками). У разі необхідності може бути проведена програма навчання керівництва Банку з метою підвищення їх обізнаності з питань управління ризиками та дотримання норм комплаєнс. Додатково проводиться навчання окремих підрозділів, якщо у процесі окремого напрямку управління ризиками беруть участь не всі працівники.

6. Форма та періодичність навчання

Основна – заочна, в т.ч. із використанням електронного навчання. Додаткова – очна, у вигляді семінарів тощо. Навчання проводиться на щорічній основі.

7. Зміст програми

Назва розділу

Назва тем розділу (може змінюватись та/або доповнюватись Банком у разі необхідності):

I. Основні вимоги до процесу управління ризиками в Банку. Регуляторні вимоги Національного банку України (Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах). Принципи і рекомендації Базельського комітету з банківського нагляду. Стратегія та політика управління ризиками АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК». Внутрішньобанківські документи щодо управління ризиками.

II. Класифікація ризиків в Банку. Карта ризиків Банку. Ризики, на які Банк може наражатися, проте не може ними управляти.

III. Етапи системи управління ризиками. Методи ідентифікації, оцінки, контролю та моніторингу. Хеджування ризиків.

IV. Роль банківського капіталу та вплив ризиків на його рівень.

V. Принципи лімітування ризиків в Банку. Прийняття ризиків в межах повноважень та встановлених лімітів. Цілі й завдання системи лімітів. Види лімітів.

VI. Моніторинг ризиків та заходи впливу на ризик. Система звітування та раннього реагування в Банку. Заходи впливу в залежності від виду ризику.

VII. Засоби розвитку культури управління ризиками. Комітети Банку щодо управління ризиками.

VIII. Управління комплаєнс-ризиками в Банку.

IX. Плани дій під час кризових обставин (ситуацій), відновлення діяльності, забезпечення безперервної діяльності та фінансування в кризових ситуаціях (в разі значного погіршення свого фінансового стану).

8. Тестування

З метою перевірки знань, може застосовуватися та здійснюватися тестування працівників. Тестування вважається успішним, якщо вірні відповіді становлять 80% та більше.

**ДОДАТОК № 4 Методика виявлення суттєвих ризиків
до Стратегії та політики управління
ризиками АТ «КРЕДИТВЕСТ БАНК»**

МЕТОДИКА ВИЯВЛЕННЯ СУТТЄВИХ РИЗИКІВ

Методика визначає принципи виділення суттєвих ризиків Банку та спрямована на своєчасне виявлення і визначення цих ризиків, наведених в карті ризиків Банку для діяльності Банку.

Ця методика ґрунтується на бізнес-моделі та масштабу здійснюваних Банком операцій, рівню і поєднанню ризиків (принцип пропорційності). Методологія ідентифікації значущих для Банку ризиків ґрунтується на системі загальних показників, які можна застосувати по можливості до будь-яких видів ризиків, як суттєвих, так і інших. При виявленні суттєвих для Банку ризиків можуть застосовуватися індивідуальні індикатори, характерні для конкретного виду ризику.

Банк оцінює суттєвість ризику, враховуючі наступні критерії:

- 1) ймовірність виникнення ризику та обсяг його впливу на діяльність Банку;
- 2) швидкість виникнення можливого впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на відповідні ризики Банку;
- 3) тривалість можливого впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на відповідні ризики Банку.

У систему загальних показників входять:

- реалізований збиток за попередні три роки по даному виду ризику (накопиченим підсумками), які складають більше 2% регулятивного капіталу на розрахункову дату;
- обсяги здійснюваних операцій за окремими напрямками діяльності, яким властивий даний вид ризику (наприклад, відношення обсягу портфеля до загальних активів, що становить більше 10%);
- складність здійснюваних операцій, відповідних даному виду ризику, на підставі експертного висновку;
- початок здійснення нових операцій, яким властивий даний вид ризику.

Беручи до уваги специфічність ризику ліквідності, Банк на постійній основі вважає даний вид ризику суттєвим.

Для ідентифікації суттєвості ризиків, визначених в карті ризиків Банку, використовуються порогові значення факторів (параметрів) системи загальних показників, перерахованих в Таблиці №1.

Фактори, перераховані в Таблиці №1, не є вичерпними. У процесі ідентифікації можуть використовуватися інші показники суттєвості, а також результати стрес-тестування.

У разі виявлення нових видів ризиків в цю Методику можуть вноситися зміни і доповнення.

Суттєвим ризик визнається при наявності хоча б одного фактору суттєвості.

Підрозділ з управління ризиками регулярно, але не рідше одного разу на рік, проводить оцінку властивих діяльності ризиків на предмет їх суттєвості під час складання та затвердження Наглядовою радою Банку Декларації схильності до ризиків.

Фактори ідентифікації суттєвих ризиків

Таблиця №1

Фактори/ вид ризику	Збитки, пов'язані із реалізацією даного виду ризиків	Показники характеризуючи обсяг операцій пов'язаних із ризиком	Доля активів, зважених із врахуванням виду ризику до загальних активів	Проведення нових операцій, яким притаманно цей вид ризику
Кредитний ризик	Сукупна сума резерву під очікувані збитки за останні 3 роки становить більше 2% регулятивного капіталу	Обсяг NPL кредитного портфелю становить більше 5% загальних активів	Обсяг кредитного портфелю становить більше 10% загальних активів	Початок впровадження або планування нових продуктів
Ринковий ризик	Сукупна сума очікуваних збитків за останні 3 роки визначена шляхом стрес-тестування або фактично становить більше 1% регулятивного капіталу	Обсяг операцій становить більше 10% загальних активів	Обсяг активів становить більше 10% загальних активів	Початок впровадження або планування нових продуктів
Операційний ризик	Сукупна сума очікуваних збитків за останні 3 роки визначена шляхом стрес-тестування або фактичне становить більше 1% регулятивного капіталу	Обсяг операцій становить більше 10% загальних активів	Обсяг активів становить більше 10% загальних активів	Початок впровадження або планування нових продуктів. Значні нові регуляторні вимоги, які мають бути впроваджені
Процентний ризик банківської книги	Сума НІІ за останні 3 роки становить більше 2% регулятивного капіталу	Притаманні в часових інтервалах GAP-розриви, більше 10%	Обсяг активів становить більше 10% загальних активів	Початок впровадження або планування нових продуктів.

Ризик концентрації	Сукупна сума збитків за попередні три роки від активів, класифікованих як "великі" (більше 5% регулятивного капіталу банку)	Відношення суми "великих" кредитів до загального обсягу кредитного портфеля більш 60%	Частка активів становить більше 25%	Початок впровадження або планування нових продуктів
Стратегічний ризик	Відхилення планового показника прибутку за останні три роки перевищує фактичне значення на 40%.			Початок впровадження або планування нових продуктів
Інші види ризиків, на які Банк наражається під час своєї діяльності	Сукупна сума очікуваних збитків за останні 3 роки визначена шляхом стрес-тестування або фактично становить більше 1% регулятивного капіталу			Початок впровадження або планування нових продуктів. Значні нові регуляторні та законодавчі вимоги, які мають бути впроваджені